

*ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.*

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Приета с Решение №248 от Протокол №25/17.02.2022 г. на Общински съвет - Завет

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на таблиците	5
Списък на фигурите	5
Списък на използваните съкращения	6
Въведение	9
1. Анализ на средата	17
1.1. Природо-географски и териториално-административни данни за община завет	17
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини	17
1.1.2. Релеф	18
1.1.3. Климат	18
1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми	21
1.1.5. Риск и изменение на климата	21
1.1.6. Население и населени места в общината	23
1.3. Води	25
1.3.1. повърхностни води	25
1.3.2. Подземни води	28
1.3.3. Зони за защита на водите	30
1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал....	37
1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината	37
1.3.6. Причини за замърсяване от източниците на територията на общината.....	37
1.3.7. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места.....	38
1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики.....	39
1.4. Отпадъци	41
1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени	41
1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения.....	45
1.5. Почви и нарушени терени	47
1.5.1. Видове почви в община завет, разпределение, категории, собственост, начин на трайно ползване	47
1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община завет – степен на развитие и прогноза за развитието им	49
1.5.3. Заблатени почви.....	49
1.5.4. Ерозирали почви	49
1.5.5. Засоляване и вкисляване на почвите	50
1.5.6. Замърсяване на почвите	50
1.5.7. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)	50
1.6. Защитени територии и биоразнообразие.....	51
1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.....	51
1.6.2. Защитени видове растения и животни.....	51

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм	52
1.6.4. Защитени зони	53
1.7. Шум, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения.....	58
1.7.1 източници на шума и население, подложено на въздействия	58
1.7.2 данни от единната система за мониторинг	59
1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух.....	59
1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти.....	60
1.7.5. Опасни вещества.....	60
1.8. Зелени площи.....	60
1.9. Управленски капацитет	61
1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват	61
1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности	62
1.9.3. Общински наредби в разглежданата област	63
1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината	63
1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО.....	64
1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми.....	65
1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда	65
1.10. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда – обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност	70
1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги.....	70
1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води	71
1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдих извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчета за отпадъци в населените места	71
1.10.4. Задължения на гражданите	72
1.11. Икономически фактори.....	72
1.11.1 състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда	72
1.11.2 състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.	74
1.12. Финансиране на дейностите по опазване на околната среда	76
2. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (swot).....	78
2.1. Анализ на компонент въздух	78
2.2. Анализ на компонент води.....	78
2.3. Анализ на фактор отпадъци	79
2.4. Анализ на риска и изменението на климата	80
2.5. Анализ по компонент почви и нарушени терени	81
2.6. Анализ по компонент биоразнообразие	82
2.7. Анализ по фактор шум.....	84
2.8. Анализ по компонент зелени системи.....	84
2.9. Анализ по компонент радиационни лъчения	84

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

2.10. Анализ по компонент опасни вещества.....	84
2.11. Оценка на състоянието на инфраструктурата като фактор за околната среда	84
2.12. Анализ на организационната и икономическата структура за управление на дейностите по опазване на околната среда	85
3. Визия за околната среда на общината	87
4. Цели	87
5. План за действие	89
6. Организация за изпълнението на програмата	95
7. Приложения към програмата.....	96

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.	Население в община Завет към 31.12.2020 г.	23
Таблица 2.	Химично състояние на подземните водни тела	30
Таблица 3.	Санитарно-охранителни зони	31
Таблица 4.	Защитени зони на територията на община Завет.....	36
Таблица 5.	Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Завет за периода 2014-2020 г. в тонове	41
Таблица 6.	Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Завет за периода 2014-2019 г. в тонове	42
Таблица 7.	Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.	42
Таблица 8.	Генерирани опасни отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС).....	43
Таблица 9.	Генерирани производствени отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС).....	44
Таблица 10.	Баланс на територията на община Завет	48
Таблица 11.	Класификация на действителния риск от ерозия на почвите в община Завет.....	49
Таблица 12.	Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Завет за периода 2014-2020 г.	76
Таблица 13.	План за действие на ПООС Завет 2021-2028 г.	90

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.	Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода юли-септември 2021 г. по групи.....	16
Фигура 2.	Географско положение на община Завет.....	17
Фигура 3.	Средни температури и валежи за района на град Завет	19
Фигура 4.	Облачни, слънчеви и валежни дни за гр. Завет.....	19
Фигура 5.	Роза на вятъра за гр. Завет.....	20
Фигура 6.	Скорост на вятъра за гр. Завет	20
Фигура 7.	Глобални събития от природни бедствия, период 2000-2020 година.....	23
Фигура 8.	Основни поречия.....	25
Фигура 9.	Повърхностни водни тела на територията на община Завет	26
Фигура 10.	Карта на районите със значителен потенциален риск от наводнения за речните басейни на Дунавските Добруджански реки - запад	28
Фигура 11.	Подземни водни тела слой 5 – Триас-Юра-Креда	29
Фигура 12.	Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване	31
Фигура 13.	Водоизточници за питейно-битово водоснабдяване на територията на община Завет	33
Фигура 14.	Зони за опазване на стопански ценни видове риби	34
Фигура 15.	Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони	35
Фигура 16.	Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони.	36

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 17.	Генерирани строителни отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г.	44
Фигура 18.	Почвена карта на община Завет.....	47
Фигура 19.	Защитена зона „Лудогорие“ - BG0002062.....	53
Фигура 20.	Защитена зона „Лудогорие – Боблата“ - BG0000171	56

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

dB	Децибела
NO	Азотен оксид
NO ₂	Азотен диоксид
АИС	Автоматична измервателна станция
БАН	Българска академия на науките
БДДР	Басейнова дирекция „Дунавски район“ (с център Плевен)
БДЗП	Българско дружество за защита на птиците
БЕК	Биологичен Елемент за Качество (по РДВ 2000/60/ЕС)
БИОМОН	Мобилно приложение за въвеждане данни от проведен мониторинг (BioMon Mobile)
БО	Битови отпадъци
БПК	Биологична потребност от кислород
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ГПП	Геолого-проучвателна площ
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДБ	Държавен бюджет
ДО	Допустимо отклонение
ДОАС „OPSIS“	Диференциална оптична автоматична система „OPSIS“
ДОП	Долен оценъчен праг
ЕО	Екологична оценка
ЕР	Експлоатационен ресурс
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионални развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗШОС	Закон за защита от шум в околната среда
ЗЛР	Закон за лечебните растения
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПТ	Защитени природни територии

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ЗСПЗЗ	Закона за собствеността и ползването на земеделските земи
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда и водите
ИЕО	Индивидуални емисионни ограничения
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КАВ	Качество на атмосферния въздух
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
КПС	Канална помпена станция
КФ	Кохезионен фонд
ЛОС	Летливи органични съединения
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МГПТ	Масов градски пътнически транспорт
МДК	Максимална допустима концентрация
МЕК	Максимална еднократна концентрация
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МП	Магнитно поле
МПС	Моторни превозни средства
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МШК	Скала на Медведев, Шпонхоер, Карник
НАСЕМ	Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг
НВ	Неразтворени вещества
НДЕ	Норми за допустими емисии
НЕМ	Национална екологична мрежа
НМ	Национален мониторинг
НПО	Неправителствена организация
НСИ	Национален статистически институт
НСМБР	Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие
ОА	Общинска администрация
ОБ	Общински бюджет
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОГП	Общ градоустройствен план
ОП	Обществена поръчка
ОПУО	Общинска програма за управление на отпадъците
ОО	Организация по оползотворяване
ОУП	Общ устройствен план
ОХВ	Опасни химични вещества
ПВТ	Подземно водно тяло

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОРН	Предварителна оценка на риска от наводнения
ПОУПВП	Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите
ПС	Помпена станция
ПУО	Програма за управление на отпадъците
РВ	Разрешително за водоползване
РДНО	Регионално депо за неопасни отпадъци
СБР	Специализирана болница за рехабилитация
СГС	Средна годишна стойност
СК	Средна концентрация
СКОС	Стандарт за качеството на околната среда
ТБО	Твърди битови отпадъци / Такса битови отпадъци
ТК	Тръбен кладенец
ШК	Шахтов кладенец

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ВЪВЕДЕНИЕ

ОБХВАТ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Завет обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на общините в съответствие с нормативните документи по опазване на околната среда.

ПООС е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Плана за интегрирано развитие на община Завет 2021-2028 г. и подлежи на евентуална актуализация при всяка значима промяна на екологичното законодателство или в приоритетите на региона/общината.

ПООС отговоря на нарастващата необходимост опазването и подобряването на качеството на околната среда да се разглежда като един от стълбовете на устойчивото развитие, съвместно с икономическото и социалното развитие. Програмата очертава цели и действия, насочени към опазването, възстановяването и възпроизводството на естествената околна среда, поддържането на разнообразието на живата природа, разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната в контекста на устойчивото развитие.

Програмата за опазване на околната среда се основава на концепцията, че **предотвратяването на отрицателните изменения на екосистемите и нарушаването на техните функции в следствие на антропогенни въздействия е ключов фактор за постигане на глобалната цел на политиката по устойчиво развитие** – подобряване на качеството на живот и благосъстоянието на настоящото и бъдещите поколения посредством създаването на устойчиви общности, способни да управляват и използват ефективно ресурсите и да развиват екологичния и социалния потенциал на икономиката, както и да осигуряват просперитет, опазване на околната среда и социално сближаване. В този смисъл ПООС цели не само по-устойчива околна среда, но и по-добро качество на живот.

Тя е продължение на Общинската програма за опазване на околната среда за периода 2015-2020 година.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда на община Завет е изготвена в съответствие с:

- чл. 79, т. 1 от Закона за опазване на околната среда;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- т. 8 от чл. 17, ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), според която „Местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси“;
- Указанията на Министерство на околната среда и водите относно структурата и съдържанието на общинските програми за опазване на околната среда.

При разработване на ПООС, органите на местното самоуправление се ръководят и от указания на министъра на околната среда и водите. Териториалните административни звена към съответните министерства и държавни агенции, които събират и разполагат с информация за околната среда, подпомагат разработването на програмата чрез участие на свои експерти и предоставяне на информация. При разработването, допълването и актуализирането на програмата се привличат и представители на неправителствени организации, на фирми и на браншови организации.

ПООС е изготвена в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период от 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). В допълнение на основния национален стратегически документ в областта на околната среда, се разработват и приемат и други национални планове и програми по компоненти на околната среда и фактори, които им въздействат. Те се основават на принципите, целите и приоритетите на Националната стратегия за околна среда и са в съответствие с изискванията на специалните закони за околната среда. При разработката на програмата са използвани и следните **стратегически документи**:

- Национална стратегия за околна среда (НСОС) 2009-2018 г.;
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализиран Национален план за действие по управление на устойчивите органични замърсители (УОЗ) в България 2012-2020 г.;
- Трети Национален план за действие по изменение на климата;
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.;
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.), приета с Решение № 334 на Министерския съвет от 07.06.2019 г.;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020-2030 г.), приета с Решение № 541 на Министерския съвет от 13.09.2019 г.;
- Националната стратегия за управление и развитие на водния сектор (НСУРВС) в Република България;
- Национална Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите (2020-2030 г.);
- Национална Програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването в Р България (актуализация за програмен период 2014-2020 г.);
- Общинска програма за опазване на околната среда на община Завет за периода 2015-2020 година;
- План за интегрирано развитие на община Завет за периода 2021-2027 г.;
- Справки, годишни доклади и отчети на Община Завет.

Други използвани *източници на информация* са както следва:

- Официални данни и статистическа информация от ТСБ – гр. Разград, ДБТ – гр. Разград; ОДЗ – гр. Разград, РИОСВ – гр. Русе, Басейнова дирекция „Дунавски район“, ИАОС и други;
- Информация, предоставена от дирекциите и отделите на общинска администрация Завет;
- Относителните и приложими нормативни и поднормативни актове;
- Интернет сайтове и портали: Официален сайт на Община Завет, НСИ, МОСВ, ИАОС и други.

ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

Националната стратегия за околна среда и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда, регламентирани в Закона за опазване на околната среда, а именно:

Устойчиво развитие

Устойчивото развитие се дефинира като развитие, което „посреща потребностите на настоящото поколение, без да е в ущърб на възможността бъдещите поколения да посрещнат собствените си нужди“. То се постига посредством осъществяването на политики, при които се хармонизират и интегрират икономическото, социалното развитие и опазването на околната среда. Тази концепция предполага устойчив икономически ръст, намаляване на бедността, справедливо разпределение на националното богатство, подобряване на общественото здраве и качеството на живот, като същевременно се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

намалява замърсяването на околната среда, предотвратяват се бъдещи замърсявания и се съхранява биологичното разнообразие.

Опазване на природните ресурси

Постигането на целите на устойчивото развитие изисква съблюдаването на принципа за устойчиво използване на природните ресурси и принципа на заменяемост. Природните ресурси следва да се използват при условия и по начини, при които да се съхраняват екосистемите и присъщото им минерално, биологично и ландшафтно разнообразие.

Моделите на потребление на възобновяеми ресурси следва да гарантират тяхното непрекъснато и ефективно обновяване, както и запазване и подобряване на качеството им.

Невъзобновяемите ресурси следва да се използват рационално и разумно, включително и като бъдат налагани ограничения върху използването на стратегически и редки природни ресурси и тяхната замяна в потреблението с алтернативни ресурси и синтетични материали.

Принцип на превенцията и предпазливостта

Необходимо е да се даде предимство на предотвратяването на замърсяванията за сметка на отстраняването на екологичните щети, причинени от тях. Дейности, които съгласно принципа на предпазливостта представляват потенциална заплаха за околната среда и човешкото здраве, следва да се избягват.

Всяка една дейност трябва да се планира и осъществява така, че:

- да причинява минимални изменения на околната среда;
- да създава най-малък риск за околната среда и човешкото здраве;
- да се редуцира до възможния минимум използването на суровини и енергия при производството, дистрибуцията и потреблението на стоки и материали;
- да осигурява възможности за рециклиране, повторно използване и/или извличане на вторични суровини и енергия от отпадъците, генерирани от потреблението на продуктите;
- да се предотвратяват и ограничават отрицателните ефекти върху околната среда още при източника на замърсяване.

Принципът на предпазливостта се прилага посредством оценка на въздействието върху околната среда и използване на най-добрите налични технологии. Липсата на сигурни научни данни не следва да бъде възприемана като основание за непредприемане на мерки за предотвратяване на деградацията на околната среда в случаи на потенциални или съществуващи въздействия върху нея.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики

Според този принцип е необходимо изискванията за опазване на околната среда да бъдат интегрирани в секторните политики и в политиките на национално, регионално и местно равнище. На ниво община спазването и прилагането на този принцип изисква разработването, приемането и прилагането на различни концепции, стратегии, планове и програми за регионално развитие, за развитие на икономиката или на отделни нейни отрасли и сектори (транспорт, енергетика, строителство, селско стопанство, туризъм, промишленост, образование и други) на местно равнище (но съобразени с предвижданията на национално и регионално равнище) да осигуряват интегрирано опазване на околната среда в съответствие с принципите и целите на закона и Националната стратегия за околна среда.

Субсидиарност на политиките

Този принцип се основава на децентрализиране на процеса на вземане на решения. Необходимо е все повече компетенции и отговорности да бъдат трансферирани в посока от централно към регионално и местно равнище. Органите на регионалното и местното управление са по-близо до проблемите и в някои случаи до правилните решения за справянето с тях.

Замърсителят плаща за причинените вреди

Замърсителят заплаща глоби и такси, ако извършваните от него дейности причиняват или могат да причинят натиск върху околната среда, или ако произвежда, използва или търгува със суровини, полуфабрикати и готови продукти, съдържащи материали, увреждащи околната среда. Замърсителят трябва да поеме екологичните разходи за предприемане на превантивни мерки, ако в резултат на дейността му е възникнала непосредствена заплаха за екологични щети, както и за оздравителни мерки при настъпване на екологични щети.

Прилагане на чисти технологии

Необходимо е да се насърчава въвеждането на „чисти технологии“ и постепенно да се преустановява използването на технологии, които причиняват вредни въздействия върху околната среда. Следва да се прилагат „най-добри налични техники“ в индустрията и енергетиката по смисъла на Директива 96/61/ЕС за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването, както и „добри земеделски практики“ в селското стопанство, съгласно дефиницията на Организацията за прехрана и земеделие на ООН (FAO).

Използване на икономически инструменти за опазване и подобряване състоянието на околната среда

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Икономическите инструменти, които се използват за целите на екологичната политика е необходимо да включват стимули за въвеждане на съобразени с опазването на околната среда технологии, иновации, дейности и практики, и да предвиждат постепенно премахване на субсидии, които подкрепят дейности, причиняващи вредни въздействия върху околната среда.

Потребителят плаща

Всеки, който ползва природни ресурси и услуги, следва да заплаща реалната цена за тях и да покрие разходите за възстановяването им.

Споделена отговорност

Всички страни, които носят отговорност за замърсяване на околната среда, трябва да участват в разрешаването на възникналите екологични проблеми.

Достъп до информация за околната среда

Компетентните органи следва да предоставят на обществеността информация за околната среда. Всеки има право на достъп до наличната информация за околна среда, без да е необходимо да доказва конкретен интерес.

Участие на обществеността във вземането на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда

На обществеността следва да бъде осигурена възможност да участва в процеса на вземането на решения за околната среда, както и да ѝ бъде осигурен ефективен достъп до правосъдие по въпроси на околната среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата за опазване на околната среда си поставя няколко основни цели:

- да идентифицира и анализира проблемите в областта на околната среда на територията на община Завет, да установи причините и да предложи решения и действия за тяхното преодоляване;
- да насърчи и обезпечи разумното използване на територията на общината за развитие на икономическия потенциал;
- да открои приоритетите в разглежданата област;
- да обедини усилията на общинските органи, държавните институции, населението, НПО и бизнеса на територията на общината за решаване на съществуващите проблеми;
- да аргументира мерките и проектите на общината, които тя ще предложи за финансиране;
- да използва оптимално ограничените финансови и човешки ресурси, като ги

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

съсредоточи за решаване на най-приоритетните проблеми.

Програмата се приема от общинския съвет, който контролира и изпълнението ѝ. По предложение на кмета на общината ежегодно с приемането на общинския бюджет се определят средства за изпълнение на приоритетни екологични проекти и дейности, включени в общинската програма за опазване на околната среда. Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране. Отчетът за изпълнението на програмата се представя за информация в РИОСВ.

ПООС е динамичен и отворен документ. Тя ще бъде периодично допълвана и/или променяна съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение. Основният използван апарат в разработката е стратегическо планиране, почиващо на SWOT анализ.

Програмата за опазване на околната среда прилага комплексна система от административни и икономически мерки за регулиране екологичното поведение на стопанските субекти и населението в общината. Програмата цели да формира правилно екологично поведение на населението, селскостопанските производители и стопанските субекти, да осигури разумен баланс между административните и пазарно-ориентирани икономически регулатори, като в максимална степен използва представения интегриран подход за координация и взаимодействие на структури, ресурси и усилия.

ОПРЕДЕЛЯНЕ И ВЪВЛИЧАНЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ

Процесът на определяне и въвличане на заинтересованите страни при разработване на ПООС премина през няколко стъпки. Първоначално бе **проведено анкетно проучване** сред следните целеви групи: представители на общинска администрация Завет, представители на общински съвет Завет, бизнес организации, граждани, неправителствени организации и други заинтересовани страни. В резултат на анкетното проучване бяха отчетени основни проблеми в състоянието на общината. Поставени са цели за развитие и мерки, които отчитат проблемите на общината и на основата на силните характеристики и възможностите ограничават слабите страни.

Проучването бе осъществено през периода юли-септември 2021 г. и бе публично обявено на сайта на Община Завет и разпространено посредством онлайн платформа за електронно попълване на следния линк <https://forms.gle/oLnucjFkTzdd4tae7>. На следващата фигура са представени съотношенията по групи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 1. *Разпределение на групите заинтересованите страни, взели участие в анкетното проучване, проведено в периода юли-септември 2021 г. по групи¹*

Представените данни от фигурата показват, че ядрото на изследването е базирано на мнението на гражданите и на представителите на общинска администрация Завет. При провеждане на анкетното проучване е отчетен слаб интерес от страна на целевите групи и особено представителите на бизнеса и НПО и поради тази причина проучването не може да бъде класифицирано, като такова с представителен характер. В **Приложение № 1** към програмата са представени подробно резултатите от проведеното анкетно проучване.

В изпълнение на втора стъпка от процеса на въвличане на заинтересованите страни ПООС бе **съгласувана с представители на общинска администрация Завет.**

Третата стъпка бе **предаване на документа в РИОСВ – Русе за съгласуване.** След изтичане на едномесечния срок за съгласуване, ПООС бе одобрена с издаденото от РИОСВ – Русе решение.

В изпълнение на четвърта стъпка Програмата за опазване на околната среда на община Завет **бе публикувана на официалния сайт на общината <http://zavet-bg.com/> за съгласуване със заинтересованите страни.**

След като проектът на Програмата за опазване на околната среда на община Завет бе съгласуван с представителите на общинска администрация Завет, с РИОСВ – Русе, както и със заинтересованите страни, документът бе внесен за **приемане в Общински съвет - Завет** и одобрен с *Решение № от*

¹ Източник: Собствено анкетно проучване сред жителите и заинтересованите страни на община Завет, проведено в периода юли-септември 2021 г.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1.1. ПРИРОДО-ГЕОГРАФСКИ И ТЕРИТОРИАЛНО-АДМИНИСТРАТИВНИ ДАННИ ЗА ОБЩИНА ЗАВЕТ

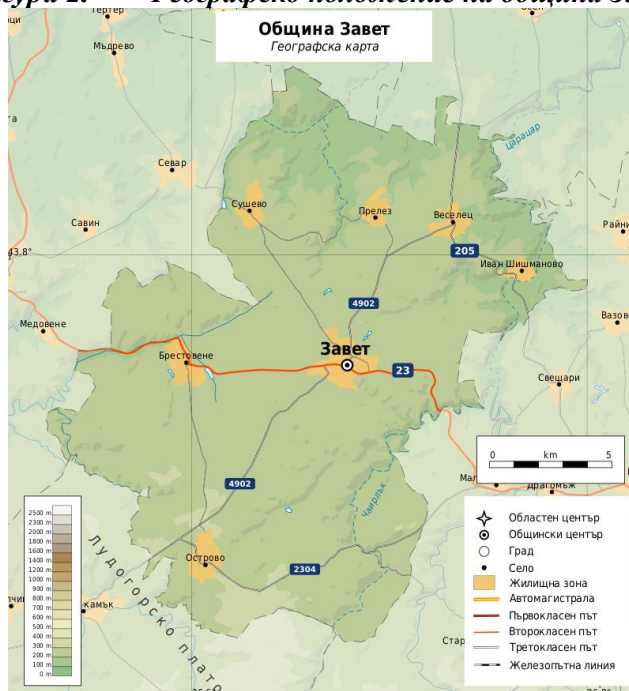
1.1.1. Географско положение на общината и съседни общини

Община Завет се намира в Северна България, област Разград, тя попада в централната част на Източна Дунавска равнина. На югоизток община Завет граничи с община Исперих, на югозапад – с община Разград, на северозапад – с община Кубрат, а на североизток с община Туттракан и община Главница (област Силистра).

Общината обхваща 7 населени места – шест села (Брестовене, Веселец, Иван Шишманово, Острово, Прелез, Сушево) и един град (Завет). Средната гъстота на населението е 32,6 ж/км². Административният център на община Завет е гр. Завет. Градът е разположен на около 35 км. от областния център - гр. Разград. Намира на около 364 км от столицата, на 70 км от гр. Русе, на 81 км от гр. Силистра и на 145 км от гр. Велико Търново.

Територията на община Завет заема площ от 273,872 км² (11,3% от територията на областта). Тя е четвъртата по големина на територията на област Разград (от общо 7 общини).

Фигура 2. Географско положение на община Завет

Източник: БГ Уикипедия (<https://bg.wikipedia.org/>)

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.2. Релеф

Релефът на общината е равнинен и слабо хълмист. Южните райони на общината попадат в северната част на Лудогорското плато и тук югоизточно от село Острово.

Тази част на Лудогорието има хълмисто-ридов и платовиден релеф, представен от плитки вододели, с наклон на север към р. Дунав и на запад - към долината на р. Бели Лом. Релефът на община Завет е предимно равнинен, със слабо очертан плавен наклон. Общинският център град Завет е разположен на 43° 33' северна ширина и 26° 40' източна дължина. Средната надморска височина за общината е 250 м, като най-високата точка е северозападно от с. Острово с кота 310 м.

1.1.3. Климат

Според климатичното райониране на България, община Завет попада в умерено-континенталната подобласт на Европейско-континенталната климатична област. В тази климатична подобласт континенталният характер на климата е най-добре изразен. Зимата тук е най-студена в сравнение с всички останали низини в страната, а лятото е горещо поради преобладаването на субтропични въздушни маси от по-южните географски ширини или формирани на място под въздействието на силно лятно слънце.

Валежите са по-ниски от средните за страната, но са по-обилни в сравнение с останалите области в Лудогорието.

Годишният ход на валежите в този район има подчертано континентален характер. Максимумът е през юни, а минимумът - през февруари. Валежите от сняг са в периода ноември – април. Средното месечно и сезонно разпределение на валежите е както следва: зима -131 л/м², пролет -165 л/м², лято - 227 л/м² и есен - 133 л/м².

Най-студените месеци през годината са януари и февруари. Средната годишна температура е 10,3°C. Минималните температури през зимата в някои случаи падат до - 25°C. Не са изключения и резките понижения на температурите през пролетта и есента. Като най-топли се очертават месеците юли и август. Типичен пролетен месец е април, а типичен есенен - октомври. Характерни са сравнително големи температурни разлики през годината. Средната годишна температурна амплитуда е около 26°C и е една от най-големите за страната. За добре изразения континентален характер на климата в района на община Завет свидетелстват средните месечни температури за януари (-2°C) и за юли (24°C), валежният режим (февруарски минимум и юнски максимум) и сравнително продължителното задържане на снежната покривка (над 3 месеца).

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

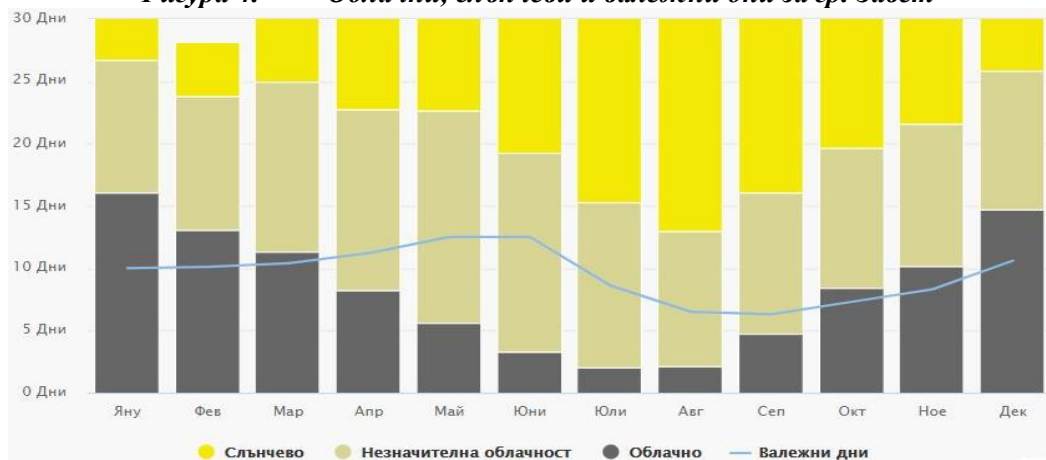

Фигура 3. Средни температури и валежи за района на град Завет

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Фигура 4. Облачни, слънчеви и валежни дни за гр. Завет

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

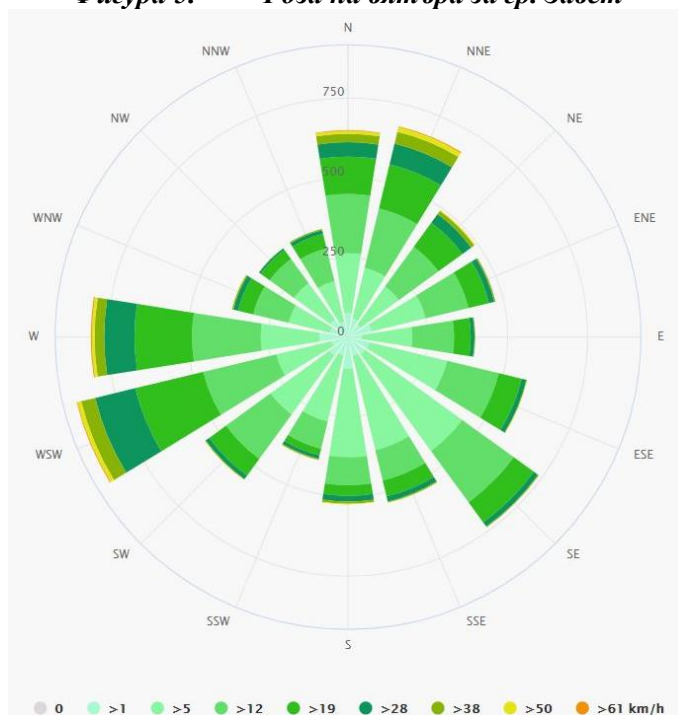
На територията на община Завет преобладават северозападният, североизточният и южният вятър. Характерни за тази област са средна скорост на вятъра 1-2 м./сек. и високи валежни суми, които осигуряват добро разсейване и самоочистване на атмосферния въздух. На следващите две фигури са представени посоката, честотата и скоростта на вятъра.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

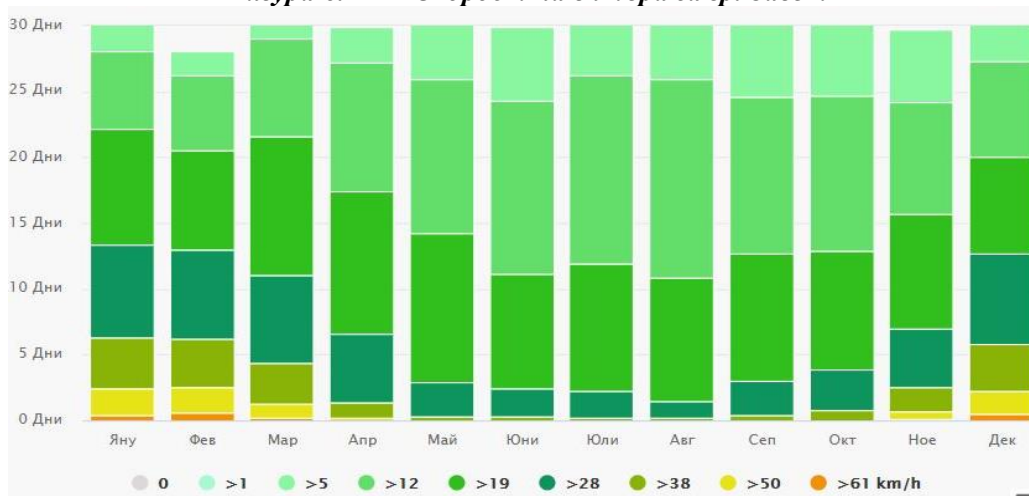

Фигура 5. Роза на вятъра за гр. Завет

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Фигура 6. Скорост на вятъра за гр. Завет

Източник: <https://www.meteoblue.com/>

Климатичните условия в региона могат да бъдат определени като благоприятни и предоставящи възможности за отглеждането на разнообразни земеделски култури.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.1.4. Инженерно-геоложки и хидрогеоложки условия и полезни изкопаеми

В община Завет не са открити полезни изкопаеми. Няма разкрити кариери.

1.1.5. Риск и изменение на климата

Наводненията остават най-значимото природно бедствие за България, като последица от климатичните промени. Отчетено е, че те са нанесли най-големи щети, следвани от свлачища, засушавания и пожари, бури, вихрушки, земетресения (НСИ, 2018).

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED), през годините България е била засегната предимно от наводнения, екстремни температури, бури, пожари и земетресения.

Прегледът на възникналите бедствия показва, че голяма част от тях са причинени вследствие на природни явления. В тази връзка е необходимо да се отчетат резултатите от извършените проучвания, според които средната годишна температура на въздуха в България, през последните две десетилетия (1988-2011 г.) се е повишила средно с 1,3°C в сравнение с тази от периода 1961-1990 г. Установени са и значителни вариации в количеството на валежите през отделните години за периода 1988-2011 г.

Промени се наблюдават и в максималните денонощни валежи, като всички тези резултати показват тенденция към повишаване на риска от свързаните с тях бедствия.

Прогнозираните промени в температурите и валежите показват, че в зависимост от използвания сценарий, средната температура на въздуха в страната ще нарасне към 2082-2100 г. спрямо нормата от 1961-1990 г. с от 2 до 7°C. Според прогнозите се очаква намаление на средногодишните валежи в рамките на 10-20% към края на века, както и увеличаване на броя и интензивността на сухи и горещи периоди през лятото.

В допълнение, скорошна оценка на риска от свързани с климатичните промени природни бедствия, извършена в рамките на проекта FP7 ENHANCE, показва, че Европа може да бъде изправена пред непрекъснато нарастване на свързаните с климата опасности. Резултатите, които се базират на набор от симулации на регионални климатични модели за три прогнозни периода (2020 г., 2050 г., 2080 г.), обхващат седем опасности свързани с климата: топли вълни, студени вълни, суши, горски пожари, речни наводнения, крайбрежни наводнения и бури. Според направената оценка в доклад на Европейската агенция по околна среда (EEA Report No 1/2017 Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016: An indicator-based report), до 2080 г. огромни райони в редица европейски страни, сред които и България, ще бъдат обект на увеличаване на вероятността от възникване на опасност от най-малко 20% при три или дори четири от разгледаните седем опасности.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Нанесените щети са показател, че обществото все още не е достатъчно защитено и подготвено да се противопостави на подобни рискове. В този смисъл, вкл. и съгласно Доклад за България за 2019 г., фокусът е върху изграждането на цялостна система за справяне с риска от бедствия, ориентирана по-скоро към превенцията и предотвратяването на тези рискове. Повишената честота на екстремните климатични явления засяга социално-икономическите и природните системи. Оценяването на икономическите разходи от изменението на климата е предизвикателство за отделните сектори, като проучванията показват, че тези разходи могат да бъдат високи дори при незначителни изменения. Ключов хоризонтален проблем за всички сектори е уязвимостта към екстремни метеорологични явления и необходимостта от развиване на устойчивост и готовност чрез цялостно управление и предотвратяване на риска от бедствия.

В изпълнение на ангажиментите по РДВ и Директива 2007/60/ЕО, България прилага дългосрочно планиране за намаляване на риска от наводнения, като е разработила ПУРН за четирите района на басейново управление.

Община Завет попада в административния обхват на Басейнова дирекция Дунавски район. Съгласно данни от Актуализация на ПОРН в Дунавски район за басейново управление – проект. Списък с регистрирани наводнения, случили се в периода 2011-2019 г. на територията на Дунавски район за басейново управление, на територията на общината няма регистрирани.

Движението на земни маси остава предизвикателство и адресирането му е цел през 2021-2027 г. В сравнение с фокуса през 2014-2020 г. върху укрепването на свлачища на общинска територия, дейностите през 2021-2027 г. са насочени към различни типове движение на земни маси. Сред основните цели са осигуряването на отдалечен мониторинг на тези процеси и изпълнението на последващи действия на място, вкл. по продължение на пътната мрежа, където такива рискове представляват заплаха за населението (вкл. от гледна точка безопасност на движението по пътищата), като това ще допринесе за защитата на живота и здравето на населението, както и на околната среда по отношение на защитата на биоразнообразието.

Разширеният спектър природни бедствия в страната предполага осигуряването на подкрепа за мерки, насочени към ранно предупреждение и наблюдение, допълнително укрепване на капацитета за прогнозиране и подготовка за реакция (вкл. при земетресения) чрез инвестиции за осигуряване на Единната спасителна система (ЕСС) и разширяване обхвата на Системата за ранно предупреждение и оповестяване на населението. ЕСС включва всички институции, власти и организации (министерства и агенции, общини, фирми, спешни центрове, организации с нестопанска цел, доброволчески организации),

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

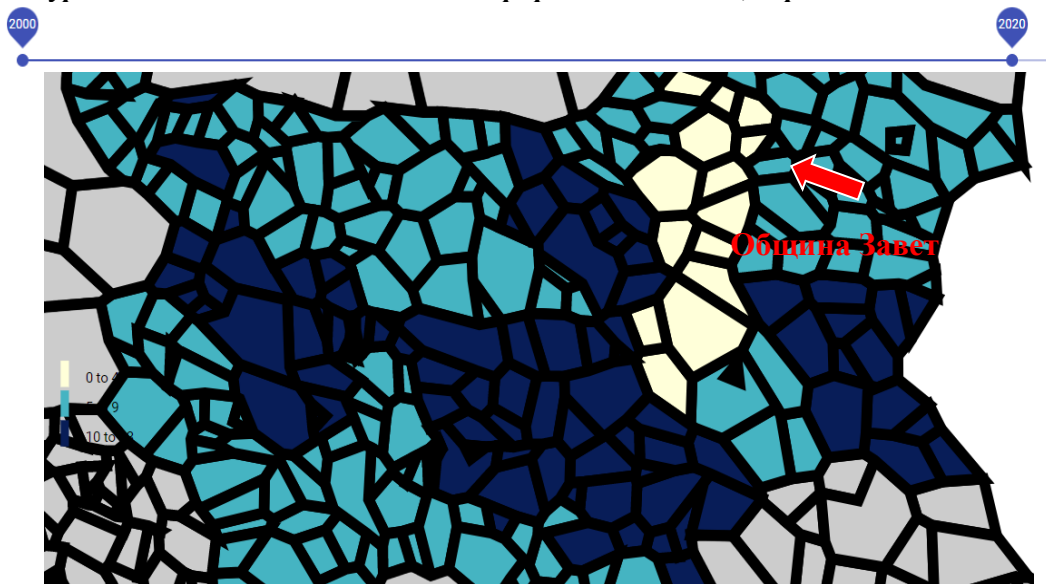

отговорни за превенцията и реакцията в случай на природни бедствия, както и за защитата на човешкия живот и здраве. Мерки за повишаване на обществената информираност и осигуряването на тренировъчни обучения за населението са приоритетни за подкрепа по програмата.

На територията на община Завет няма регистрирани свлачища.

Според данните от EM-DAT (The International Disaster Database – Centre for Research on the Epidemiology of Disasters-CRED) община Завет попада в жълтата скала (от 0 до 4) за природни бедствия за периода 2000-2020 г. Това е най-лекия вариант за страната.

Фигура 7. Глобални събития от природни бедствия, период 2000-2020 година

Източник: EM-DAT

1.1.6. Население и населени места в общината

Населението на община Завет, съгласно справка в раздел „Демографска и социална статистика“ на официалния интернет сайт на НСИ, към 31.12.2020 г. е 8 938 жители.

Населените места в общината са общо 7. Гъстотата на населението към 2020 г. е 32,6 души/ км², което е под средното за страната.

Таблица 1. Население в община Завет към 31.12.2020 г.

Населени места	Население
с. Брестовене	2 329
с. Веселец	855
гр. Завет	2 608
с. Иван Шишманово	300

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Населени места	Население
с. Острово	1 692
с. Прелез	645
с. Сушево	509
Общо население:	8 938
в град Завет	2 608
в селата на общината	6 330

Източник: НСИ

Населението в общината по време на предходното преброяване през 2011 г. е било 10 428 души или за периода от 9 години е отчетено намаление на населението с 14,3%.

Няма регистрирани курорти от национално значение на територията на община Завет.

1.2. ВЪЗДУХ

Качеството на атмосферния въздух в гр. Завет е с добри показатели. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух.

Един от основните източници на замърсяване на въздуха в общината е преминаващият през гр. Завет път I-22 Русе – Кубрат - Исперих, обслужващ транзитния трафик за градовете Исперих, Дулово, Добрич и Варна. Контролът върху замърсяването от МПС се осъществява от органите на Пътна полиция и се извършва по следните показатели - димност, въглероден оксид, азотни оксиди, въглеводороди.

Други източници на атмосферно замърсяване са локалното отопление с твърдо гориво и неправомерното изгаряне на растителни отпадъци (изсъхнали градински отпадъци и листа) през студеното полугодие. При липса на вятър, димът, който се отделя, се задържа ниско над жилищните сгради, характеризиращи се с преобладаваща ниска индивидуална застроявка, и предизвиква задушлива миризма.

Като заплахи за увеличаване на замърсяването в община Завет могат да бъдат посочени: увеличаването на автомобилният трафик, нарастването на остарелия автомобилен парк и увеличеното потребление на отоплителни материали през зимния период.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

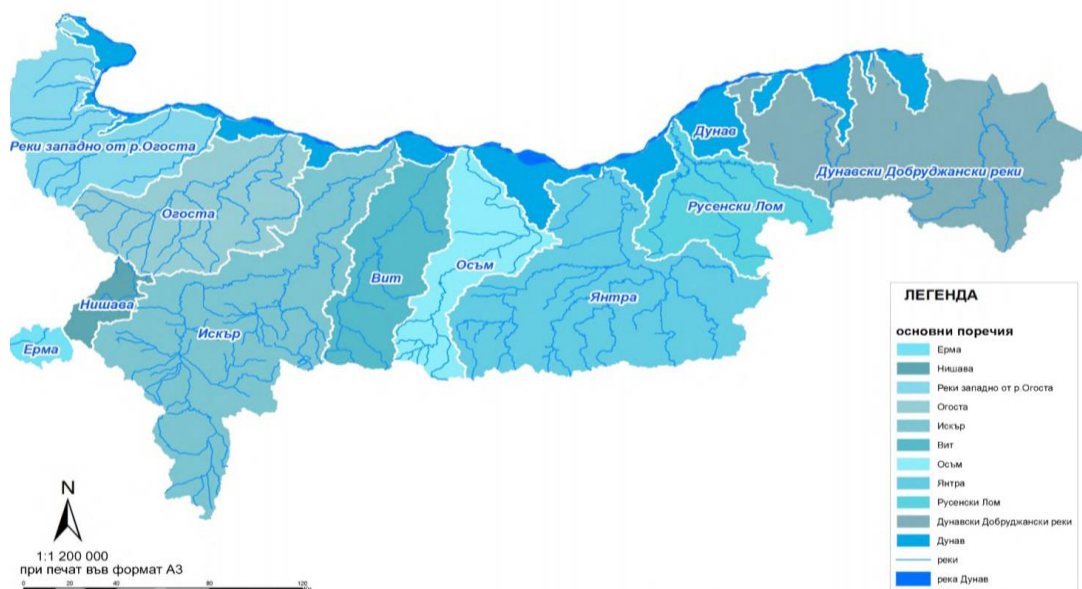

1.3. ВОДИ

1.3.1 Повърхностни води

Районът на община Завет е беден на повърхностно течащи води. Речната мрежа на територията на общината е рядка и слаборазвита. Горните и средните течения на реките са врязани в лъса и в терциерните и кредни варовици, като образуват дълбоки и сухи долини. Морфологията на речните долини, врязани в миоценски варовици и пясъци се отличава съществено от морфологията на долините, врязани в плиоценските и лъсови наслаги. Високите части на склоновете са заети от структурни стъпала, а върху по-ниските са развити речни тераси.

Фигура 8. Основни поречия

Поречието на река Суха обхваща части от общината. Река Суха се влива в р. Дунав чрез суходолие, води началото си от високото плато, намиращо се в южния край на Добруджа между градовете Разград и Варна и тече в северна посока. Тя е с дължина 126 км и площ на водосборната област от 2404 км². В североизточната ѝ част, през село Иван Шишманово и частично по границата с Община Исперих и община Главиница преминава част от средното „течение“ на река Царацар. Долината на реката представлява дълбоко всечено сред околния терен суходолие, в което епизодично (през пролетта и при поройни

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

дъждове) протичат водни количества. Югоизточно от град Завет, по границата с Община Исперих преминава и част от суходолието на река Чаирлък (ляв приток на Царацар).

На територията на общината има изградени няколко десетки микроязовира, водите на които се използват за напояване на обширните земеделски земи. По-големи от тях са: „Веселец“, „Завет 1“, „Завет 2“, „Острово“ и др. Като цяло водните ресурси в региона се използват нерационално, както за водоснабдяването на селищата, така и за производството на електроенергия.

Състояние на повърхностни води

Територията на община Завет попада в границите на следните повърхностни водни тела:

Фигура 9. Повърхностни водни тела на територията на община Завет

Код на ВТ	Име на Воден обект	Географски обхват	Естествено /СМВТ/ ИВТ*	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние
BG1DJ149 R1002	ЦАРАЦАР	р. Царацар с притоци р. Лудня и р. Чаирлък от извор до вливане в р. Дунав при Тутракан	Естествено	добро	добро
BG1DJ900 R1016	ТОПЧИЙСКА	р. Топчийска от извор до вливане в р. Дунав	Естествено	неизвестно	неизвестно

Източник: БДПР Плевен

*СМВТ - силно модифицирано водно тяло

ИВТ - изкуствено водно тяло

На територията на община Завет има две повърхностни водни тела. Едното водно тяло е в добро екологично състояние и добро химично състояние. Второто водно тяло е с неизвестно екологично и химично състояние.

Пунктове за мониторинг на повърхностни води

Повърхностно водно тяло „р. Царацар, с притоци р. Лудня и р. Чаирлък, от извор до вливане в р. Дунав при Тутракан“, с код BG1DJ149R1002, за наблюдение на което няма пункт за мониторинг на територията на община Завет.

Повърхностно водно тяло „р. Топчийска от извор до вливане в р. Дунав“, с код BG1DJ900R1016, за наблюдение на което няма пункт за мониторинг на територията на община Завет.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

За наблюдение на качеството на водата във водно тяло BG1DJ149R1002 са разположени два мониторингови пункта - единия на река Царацар, а другия на река Чаирлък.

От анализа на физикохимичните елементи за качество е видно, че водното тяло отговаря на изискванията за умерено състояние спрямо изискванията на Наредба Н-4.

При анализа на специфичните замърсители се наблюдават измерени концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние по показател алуминий.

Анализът на приоритетни вещества не отчита концентрации над изискванията на СКОС за добро състояние. Химичното състояние на тялото е достигащо добро. Данните от хидробиологичен мониторинг по БЕК макрозообентос през 2019 г. отчитат добро състояние и в двата пункта.

Риск от наводнения

Наводненията са природно явление, което не може да бъде предотвратено. Вероятността за тяхната поява и степента на пораженията им зависят от редица фактори, познаването и управлението на които позволява да се въздейства върху общите негативни последици от наводненията.

Оценката и управлението на риска от наводнения е предмет на Директива 2007/60 на ЕС, позната още като Европейска Директива за наводненията, която е в сила от 26.11.2007 г. и е транспонирана в националното законодателство с изменението на Закона за водите през м. август 2010 г. В БДДР се разработва План за управление на риска от наводнение. Определени са окончателните райони със значителен потенциален риск за Дунавския район.

Тези райони са определени със Заповед №88/21.08.2013 г. на Директора на БДДР и утвърдени със Заповед № РД-744/01.10.2013 г. на МОСВ.

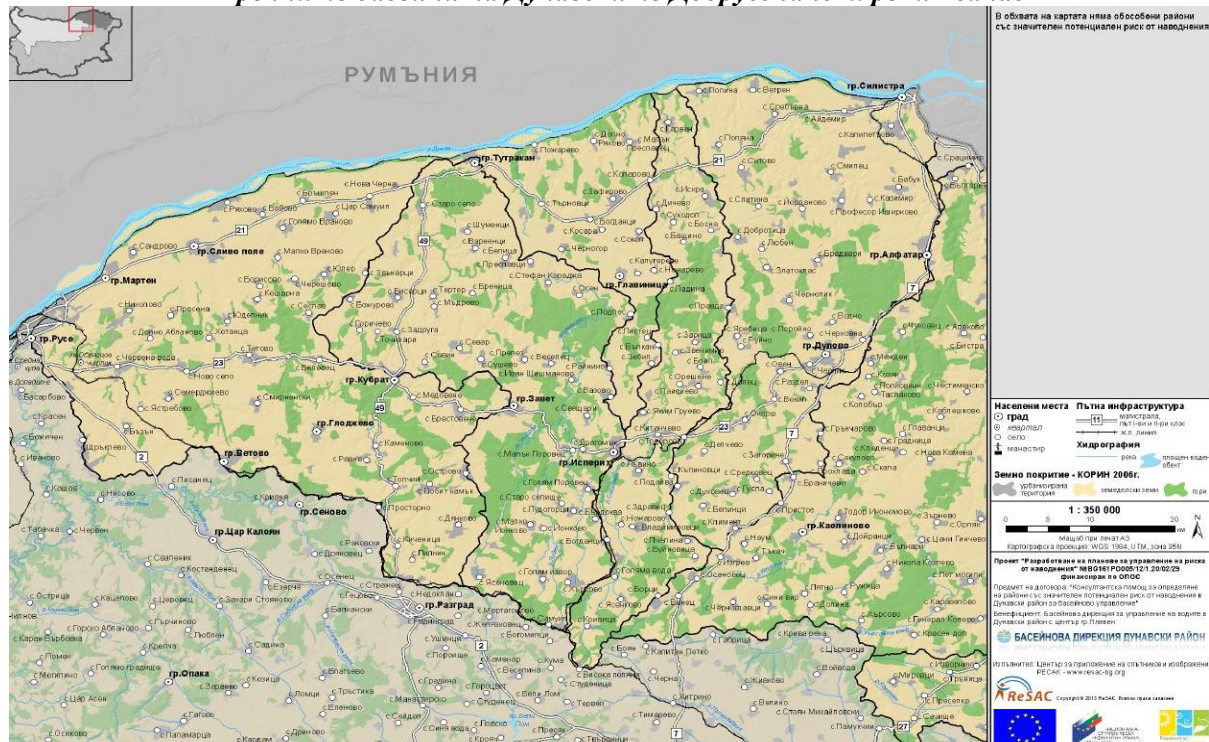
Община Завет не попадава в район със значителен потенциален риск от наводнения.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 10. Карта на районите със значителен потенциален риск от наводнения за речните басейни на Дунавските Добруджански реки - запад

Източник: БДДР, <http://www.bd-dunav.org/>

1.3.2. Подземни води

Слой 5 – Триас-Юра-Креда - Водно тяло Карстови води в Русенската формация с код BG1G0000K1B041. ПВТ е с характеристики:

- тип – безнапорен;
- характеристика на покриващите водното тяло пластове в зоната на подхранване – лъос, алувиални отложения и плиоценски глини, пясъци и варовици;
- литоложки строеж на подземното водно тяло – интензивно напуканите и окарстени карбонатни седименти;
- площ – 6 626 km²;
- местоположение и граници: Айдемир; Алеково; Александрия; Алфатар; Алцек; Ангеларий; Антимово; Бабово; Бабук; Балик; Балкански; Басарбово; Батин; Батишница; Бащино; Белица; Беловец; Белцов; Беляново; Бисерци; Бистра; Бистрец; Богданци; Богорово; Божан; Божичен; Божурово; Боил; Борисово; Борово;

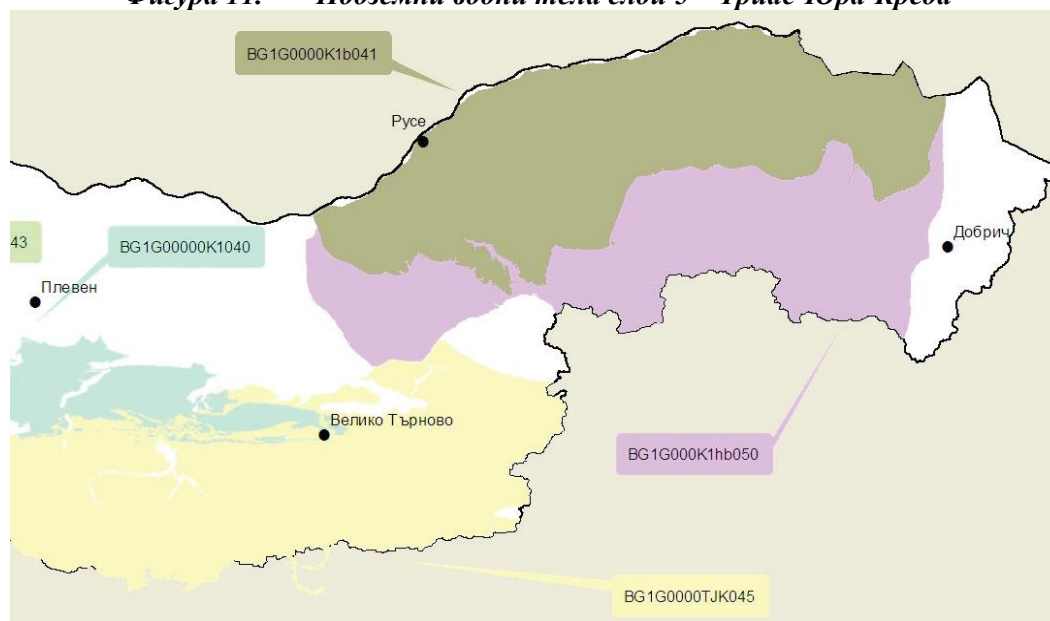
**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Босна; Брэдвари; Бреница; Брестница; Брестовене; Брестовица; Бръшлен; Бъзовец; Бъзън; Българка; Вазово; Варненци; Васил Левски; Веселец; Ветово; Ветрен; Водно; Воднянци; Войново; Вокил; Волово; Вълкан; Върбино; Габер; Гарван; Главиница; Глоджево; Голеш; Голямо Враново; Горичево; Горно Абланово; Господиново; Гуслар; Гърчиново; Давидово; Две могили; Джулюница; Дичево; Добротица; Добруджанка; Долец; Долна Студена; Долно Абланово; Долно Ряхово; Дряновец; Дулово; Дунавец; Дяково; Езерче; Екзарх Йосиф; Ефрейтор Бакалово; Житница; Завет; Задруга; Зарица; Зарник; Зафирово; Звенимир; Звънарци; Зебил; Зимница и др.

- средна дебелина – 160 м;
- средна водопроводимост – 500 м²/d;
- среден коефициент на филтрация – 3 м/d.

Фигура 11. Подземни водни тела слой 5 – Триас-Юра-Креда

Източник: БДДР, <http://www.bd-dunav.org/>
Състояние на подземните водни тела

В следващата таблица е представено химичното и количественото състояние на подземните водни тела, които се намират на територията на община Завет.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 2. Химично състояние на подземните водни тела

Код на ВТ	Име на ВТ	Химично състояние	Количествено състояние
BG1G0000K1B041	Карстови води в Русенската формация	лошо	добро
BG1G000K1HB050	Карстови води в Разградската формация	лошо	добро
BG1G0000J3K051	Карстови води в Малм-Валанжския басейн	добро	добро

Източник: БДДР Плевен

В обхвата на общината се намират три подземни водни тела. Количественото състояние и на трите е добро. В „лошо“ химично състояние са две от подземните водни тела, а третото е с „добри“ химични показатели.

Подземно водно тяло „Карстови води в разградската формация“ с код BG1G000K1HB050, наблюдавано с пункт за мониторинг за качество и за количество на подземните води с код BG1G0000K1BMP229 и име „Малък Поровец, КИ резерват „Воден“. За периода 2015-2020 г. за водата в пункта са констатирани следните отклонения от СК за подземни води, определени в Приложение № 1 на Наредба № 1/10.07.2010 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води: превишение на СК за показател желязо, общо, е установено еднократно, на 12.10.2015 г.

На територията на община Завет не попада пункт за наблюдение на качество и количество на подземните води на водно тяло с код BG1G0000K1B041 „Карстови води в Русенската формация“.

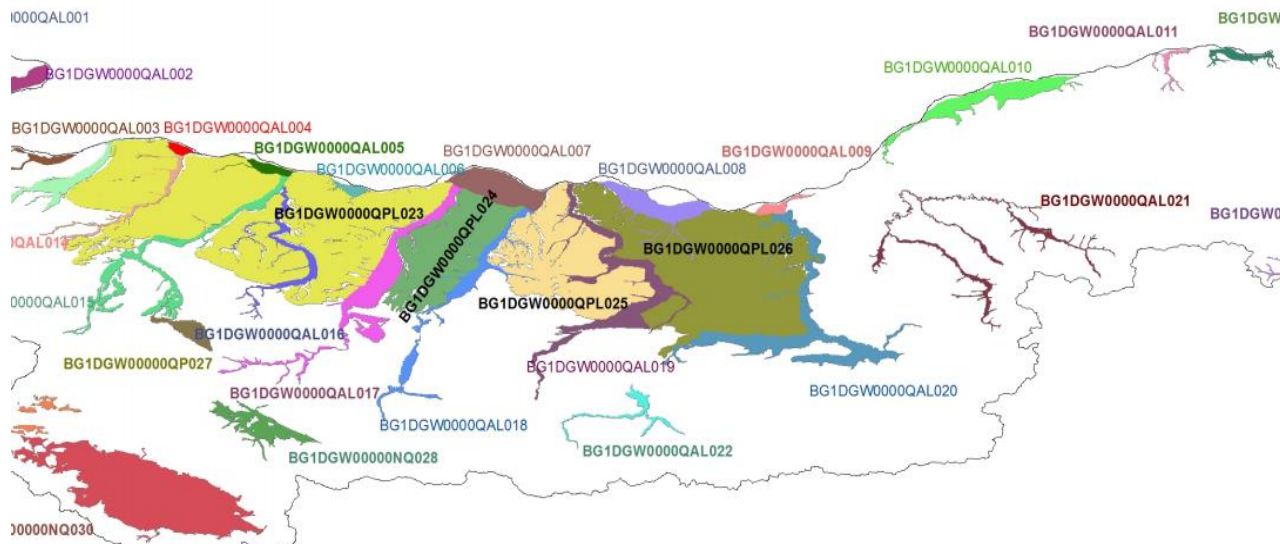
На територията на община Завет не попада пункт за наблюдение на качество и количество на подземните води на водно тяло с код BG1G0000J3K051 „Карстови води в Малм-Валанжския басейн“.

1.3.3. Зони за защита на водите

Зоните за защита на водите са регламентирани в чл. 119 а, ал 1, т. 1 – 5 от Закона за водите и се определят и актуализират на всеки шест години с Плана за управление на речните басейни (ПУРБ).

Фигура 12. Зони за защита на подземни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Источник: БДДР

На територията на община Завет попада 1 бр. **Санитарно-охранителна зона** определени в съответствие с изискванията на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27 октомври 2000 г.), (Наредба № 3). Обобщени данни са представени в следващата таблица.

Таблица 3. Санитарно-охранителни зони

Заповед за определяне на СОЗ №	Водно тяло	Водоползване	Тип	Населено място	Пояс I	Пояс II	Пояс III
					(площ/ дка)		
СОЗ-408/05.02.2014	BG1G000K1НВ050	с. Завет, с. Острово, с. Сушево	подземен-защитен	Острово	58,540	526,860	2116,060

Източник: БДДР Плевен

В пояс I-ви на санитарно-охранителната зона се забраняват:

- Всички дейности, с изключение на дейностите, свързани с добив на подземна вода, поддръжката на водоземните съоръжения и експлоатацията на охранителната зона;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

- Средногодишният добив на подземна вода в количества, по-големи от утвърдените експлоатационни ресурси;
- Достъп до лица, с изключение на лицата, свързани с експлоатацията на водоземните съоръжения и на охранителната зона, както и на представители на контролните органи.

В пояс II -ри на санитарно-охранителната зона се забраняват:

- Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества, в подземните води;
- Добив на подземни богатства;
- Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект.

В пояс II -ри на санитарно-охранителната зона се ограничават:

- Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект.

В пояс III -ти на санитарно-охранителната зона се забраняват:

- Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества, в подземните води.

В пояс III -ти на санитарно-охранителната зона се ограничават:

- Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект.

В пояс III –ти на санитарно-охранителната зона се ограничават при доказана необходимост:

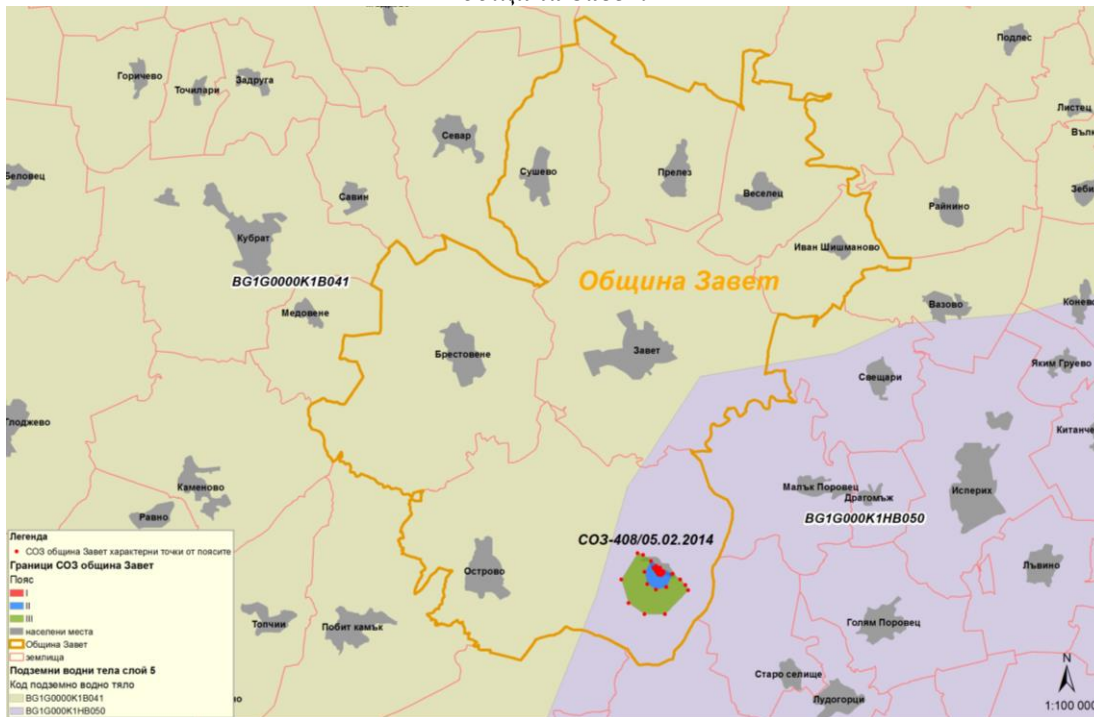
- Добив на подземни богатства;
- Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерно-геоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води и подземен воден обект.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Фигура 13. Водоезточници за питейно-битово водоснабдяване на територията на община Завет

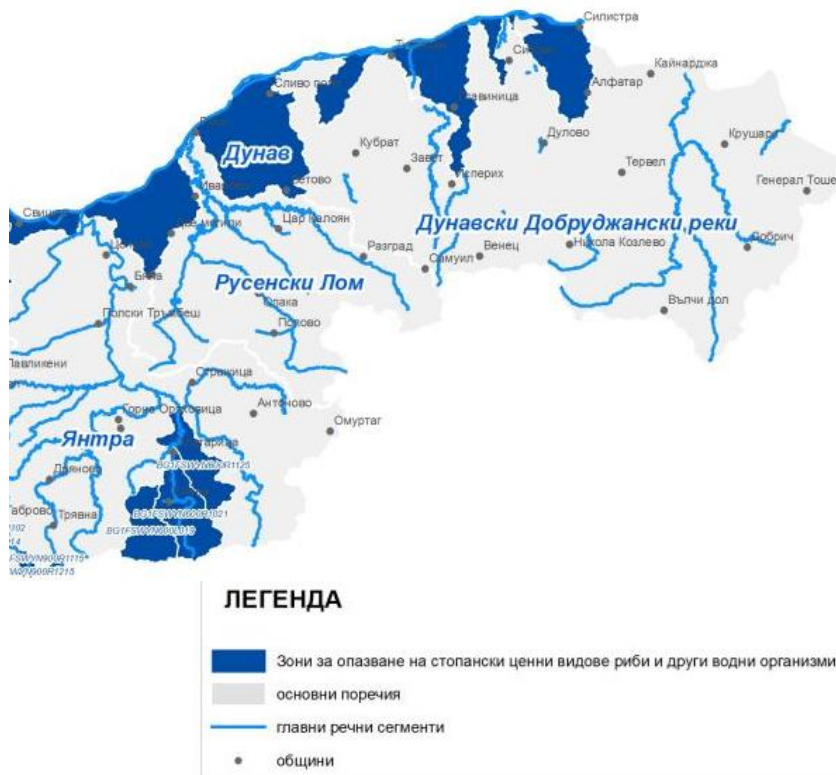
Източник: БДДР

На територията на община Завет няма обявени зони за отдих и водни спортове.

На територията на община Завет няма зони за опазване на стопански ценни видове риба и други водни организми.

Фигура 14. Зони за опазване на стопански ценни видове риби

Источник: БДДР

Уязвими зони

Община Завет попада в уязвима зона, съгласно Заповед №РД – 660/28.08.2019 г. на Министъра на ОСВ за определяне на водите, които са замърсени с нитрати от земеделски източници и уязвими зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

„Уязвими зони“ са области с определена почвено-геоморфоложка характеристика в близост до водни обекти, при които земеделската дейност води до риск за замърсяване на водите с нитрати. Те обхващат почти всички земи от низинния, равнинно-хълмистия и нископланинския пояс и, в сравнение с другите европейски държави, заемат значителна част от територията на страната.

Подземни водни тела в териториалния обхват на БДДР, които са замърсени или са застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, съгласно Приложение 1 към Заповед № РД - 660/28.08.2019 г. и попадащи на територията на община Завет, са:

- BG1G0000K1B041 Карстови води в Русенската формация.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 15. Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – нитратно уязвими зони

Източник: БДДР

Чувствителни зони

Чувствителните и уязвимите зони са територии, обявени за защитени поради факта, че водните тела в тези зони са чувствителни към влиянието на хранителни съставки (биогенни елементи, основно азот и фосфор) във водата.

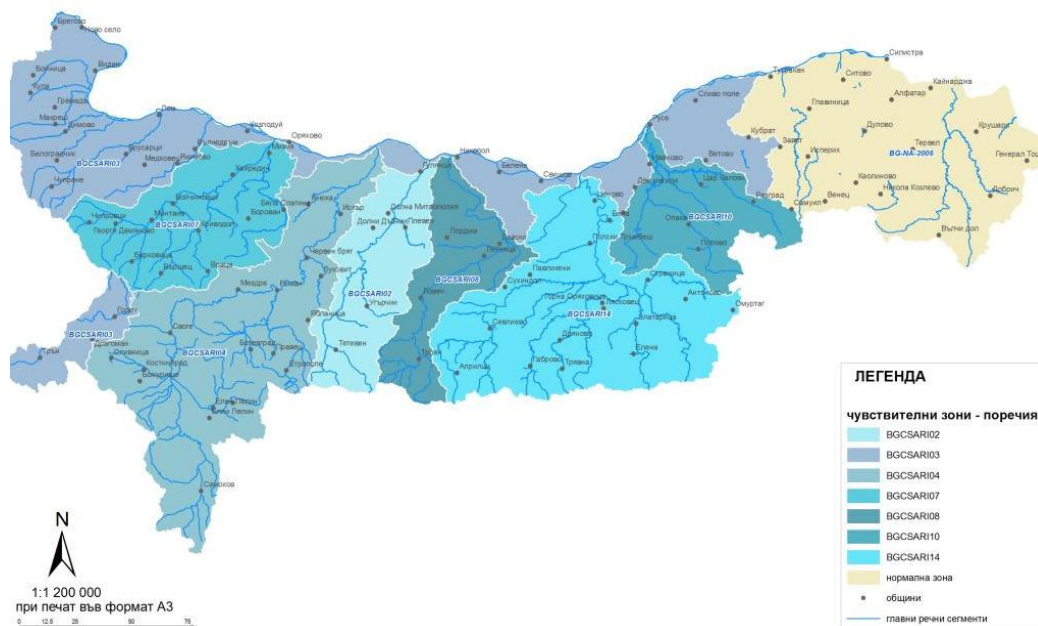
По-голям част от територията на община Завет попада в нормална зона. Малка част от общината попада в чувствителна зона, съгласно Заповед №РД – 970/28.07.2003 г. на Министъра на ОСВ. Чувствителни зони в териториалния обхват на БДДР са: с начало „р. Дунав, от границата при с. Ново село“ и край „р. Дунав, до границата на гр. Силистра“, както и всички водни обекти във водосбора на р. Дунав на територията на Р България.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Фигура 16. Зони, в които водите са чувствителни към биогенни елементи – чувствителни зони

Източник: БДДР

Защитени територии и зони, обявени за опазване на водозависими местообитания и биологични видове

Тези зони са територии, обявени за опазване на местообитания или биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване, включително съответните обекти на Натура 2000.

Таблица 4. Защитени зони на територията на община Завет

Код на защитена зона	Име на защитена зона	Тип на защитена зона
BG0002062	Лудогорие	Защитена зона по директивата за птиците
BG0000168	Лудогорие	Защитена зона по директивата за местообитанията
BG0000171	Лудогорие - Боблата	Защитена зона по директивата за местообитанията

Източник: Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.3.4. Минерални води - местонахождение, характеристики, дебит, използване, потенциал

На територията на община Завет няма открити минерални води.

1.3.5. Източници на замърсяване за повърхностни и подземни води - на територията на общината и извън територията на общината

Източниците на замърсяване на територията на общината могат да се разделят в 2 категории – точкови и дифузни източници на замърсяване.

Точкови източници

На територията на община Завет няма обекти, заустващи отпадъчни води директно в повърхностни води.

Дифузни източници на замърсяване:

- Населени места, без изградена канализационна система - всички населени места на територията на общината;
- Интензивно земеделие - характерно е за района, поради добрите климатични и почвени условия.

1.3.6. Причини за замърсяване от източниците на територията на общината

Източници на замърсители на територията на Община Завет:

- „Маклер комерс“ ЕООД – млекопреработвателно предприятие с. Брестовене. Дружеството има издадено Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води - РЗ № 13740067/16.08.2013 г., с приемащ отпадъчните води воден обект „дере - местен водослив“, поречие на Дунавски Добруджански реки. Наблюдаваните показатели за качеството на заустените отпадъчни води, определени в РЗ са следните: активна рН, неразтворени вещества, БПК₅, ХПК и мазнини. „Маклер комерс“ ЕООД има проведен собствен мониторинг с честота на пробовземане два пъти годишно, съгласно РЗ и извършен контролен мониторинг, заложен в плана за контролна дейност на РИОСВ - Русе. От направените анализи от акредитирани лаборатории, от 2016 г. до момента не са установени превишения на индивидуалните емисионни норми от РЗ.

Списък на производствените обекти с локални пречиствателни станции:

- „Маклер комерс“ ЕООД - с. Брестовене експлоатира ЛПСОВ и Биогаз инсталация за преработване на отпадъчни води и суроватка.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

На територията на общината няма производствени обекти без ПСОВ.

Списък на производствените обекти с констатирани и санкционирани нарушения:

- „Маклер комерс“ ЕООД - с. Брестовене, НП № И-11-3824-1/04.11.2015 г. – ТМС по чл. 69 от ЗООС; Заповед № И-11-3824-2/08.02.2016 г. – отмяна на ТМС;
- НП № 48/04.10.2017 г., съгласно чл. 162, ал. 1 от ЗООС – нерегламентирано заустване на отпадъчни води; НП № 13/13.04.2018 г., съгласно чл. 200, ал. 1, т. 2 от ЗВ - нерегламентирано заустване на отпадъчни води.

Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води – не.

1.3.7. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

В населените места на територията на община Завет няма изградена канализационна мрежа. Частично изградена канализация за дъждовна вода има само в общинския център гр. Завет и в с. Брестовене и Острово. Отпадните води от тези мрежи се изливат извън селищата.

В община Завет няма изградена пречиствателна станция за отпадни води. Някои фирми имат изградени локални съоръжения за пречистване на отпадни води. Те не поддържат и експлоатират правилно и не изпълняват напълно потенциала си. Съоръженията са предимно кало уловители, маслоуловители и други съоръжения за механично пречистване на технологичните отпадни води.

В останалите населени места в община Завет са канализирани частично само някои сгради в централните им части. Останалите изхвърлят отпадните си води в септични ями, попивни ями или чрез директно заустване в близък воден приемник.

Основното предизвикателство, породено от демографските тенденции, е как да се планира отвеждането и пречистването на отпадъчните води в малките населени места, с разпръснато население, и особено в онези населени места, в които се очаква спад на населението и стопанската дейност през следващите десетилетия. Според изискванията на ДПГОВ, за агломерации, които към момента наброяват повече от 2 000 е. ж. трябва да се осигури отвеждане и пречистване на отпадъчните води, независимо от демографските прогнози. Но директивата съдържа разпоредба, позволяваща прилагане на индивидуални подходящи системи, на местата, в които отвеждането би било прекомерно скъпо или не би донесло очакваните екологични ползи.

В България сега единствената законна алтернатива на централната канализация в страната е изграждането на водоплътни изгребни ями. Те осигуряват високо ниво на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

опазване на околната среда, ако редовно се изпразват и ако съдържанието им се транспортира и депонира в добре работещи пречиствателни станции за отпадъчни води. Изпълнението на това решение в стриктно съответствие с наредбите, също е свързано с много високи експлоатационните разходи.

Реконструкция и модернизация на водоснабдителните мрежи и съоръжения и търсене и разкриване на нови водоизточници, както и изграждане на нови станции за пречистване и обеззаразяване на питейни води следва да се предприемат и за решаване на проблемите с качеството на питейните води. Актуализиране на санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и засилен контрол върху спазването на забраните и ограниченията в тях, както и въвеждане на задължителен характер на правилата за добра земеделска практика във вододайните зони са допълнителни мерки за недопускане отклонения в качеството на подавана вода за питейно-битови цели.

1.3.8. Водоснабдяване на населените места - количествени и качествени характеристики

Основната част от водопреносната мрежа в общината е изградена през 60-те години на XX век. Главен проблем е амортизацията на тръбите, които предизвикват аварии и допълнителни разходи по отстраняването им. Необходима е реконструкция и модернизация на цялата водопроводна мрежа. Решението на този въпрос е свързано и с намаляване на разходите от консумация на електроенергия, използването на нощни тарифи, както и избягване на консумация във върховото натоварване на електроенергийната система.

Водоснабдителни услуги в община Завет се предоставят от „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД Разград. Водопреносната мрежа на територията на общината е добре развита, но нуждите на населението не са задоволени напълно.

Основните водоизточници на територията на община Завет са: ПС „Калето“ с водоизточници два броя тръбни сондажи, изградени преди повече от 37 г. Проектният дебит на един кладенец е 17,5 л/сек, а е монтирана помпа за 12 л/сек. Изградени са две СОЗ (санитарно-охранителни зони). В помпената станция са монтирани помпи 28 МТ 45х3 с дебит $Q=28,5$ л/сек. При проектен дебит на тръбните кладенци от 35 л/сек помпената станция изпраща 81% от този възможен дебит. Събирателната шахта е преустроен кладенец тип „Реней“, който пропуска замърсени води и замърсява питейните води от двата тръбни кладенеца, а с това прави негодна за питейни нужди цялата система от ПС „Калето“. Водоснабдителната система е остаряла и износена. Тласкателят, който е от стоманени тръби Ф325 мм, дава аварии в следствие на корозията на стоманата. Поради което се използва 69% от дебита на кладенците.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПС „Завет“ - тук се събират водите на ПС „Калето“ и от тръбен сондаж „Завет“ с дебит 40 л/сек. Общо възможния дебит на водоизточниците е 75 л/сек. В тръбен сондаж „Завет“ е монтирана помпа за 25 л/сек, която представлява 63% от дебита на кладенеца. Освен това от сондажа водите се вкарват директно във водопроводната мрежа на гр. Завет. Това съществуващо водоподаване в мрежата подлага на динамично натоварване тръбите и е с големи промени в коефициента на полезно действие на двигателите на помпите. Динамичното натоварване на водопроводната мрежа в такива случаи води и до по-чести аварии в тръбите. Помпената станция е оборудвана с помпи, чиито дебит е 50 л/сек само за хидроглобуса, захранващ високите терени на град Завет.

ПС „Воден“ - водоизточниците са три броя, от които един каптаж и два шахтови кладенеца. Шахтов кладенец 1 (ТТТК1) е с дебит 16 л/сек, а ШК2 е с дебит 8 л/сек. Каптажът има променящ се дебит от 18 до 110 л/сек. Общият дебит за ПС „Воден“ е от 44 л/сек до 134 л/сек. Необходимият дебит за с. Острово 10,16 л/сек. Минималната разлика от 34 л/сек може да покрива нуждите на с. Брестовене от 13 л/сек и големите загуби на вода от износената водопроводна система.

ПС „Брестовене“ е разрушена, но със сондажен кладенец, който има дебит 20 л/сек. Тя е подсигурирала с. Брестовене, но в момента не е действаща.

В гр. Завет изградените резервоари имат обем от 1750 м³, от които 250 м³ е хидроглобусът задоволяващ високите терени на града. Като обем тези резервоари са достатъчни за града и водоподаването към другите селища, но е необходимо да се прецизират мястото и котите на разполагане с оглед намаляване на разходите за електроенергия и стабилизиране на цялата вътрешна водопроводна мрежа от хидравлични удари.

В с. Острово има изградени резервоари от $2 \times 1000 \text{ м}^3 = 2000 \text{ м}^3$ От тях се използват 1000 м³, а другите 1000 м³ са предоставени на община Кубрат. Изградените резервоари са достатъчни като хранителни и за противопожарни нужди на с. Острово и с. Брестовене. Необходимо е резервоарът, който се използва от общината да се постави в два режима на работа: зимен и летен, за предпазване на времепрестой на водата от повече от три денонощия.

За с. Брестовене има изградени резервоари от $2 \times 400 \text{ м}^3 = 800 \text{ м}^3$, които напълно задоволяват нуждите на селото от вода.

За с. Сушево няма изграден резервоар и е необходимо изграждането на резервоар от 200 м³ с кота водно ниво не по-ниско от кота 270,00 м.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

До с. Прелез има изграден резервоар от 250 м³, който е напълно достатъчен да задоволи нуждите на селото. В селото има вероятност на най-високите терени да не достига водният напор. За тази цел е необходимо да се прецизира и се установи реално има ли застройкики по тези високи терени и ако има такива да се предвиждат хидрофори.

В с. Веселец изграденият резервоар от 240 м³ е напълно достатъчен като обем и създава нормално налягане за всички терени на селото.

В с. Иван Шишманово е изграден резервоар от 160 м³ с противопожарен запас и това е напълно достатъчно за селото. За най-високите места, ако има застрояване да се прецизира в изчисленията и при необходимост да се предвиждат хидрофори.

1.4. ОТПАДЪЦИ

Към момента се разработва и Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2021-2028 г. ПУО е неразделна част от ПООС на общината.

Всички мерки, заложиени по фактора, са съгласно Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2021-2028 г., представена в приложение към настоящия документ.

1.4.1. Генерирани отпадъци по видове и източници - битови, опасни, строителни, производствени

Битови отпадъци

Количество генерирани битови отпадъци в община Завет

Таблица 5. Генерирани годишни количества битови отпадъци в община Завет за периода 2014-2020 г. в тонове

Година	Отпадък с код 20 03 01 (тон)
2015	785,330
2016	920,56
2017	1 127,56
2018	1 102,620
2019	1 276,660
2020	2 612,20

Източник: Община Завет

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 6. Разделно събрани отпадъци от опаковки в община Завет за периода 2014-2019 г. в тонове

Вид на опаковката/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019
150101	1,420	2,200	1,585	2,00	н.д.	2,49
Хартия и картон						
150102	0,840	0,785	0,780	0,580	н.д.	2,34
Пластмаса						
150104	0,230	0,120	0,190	0,080	н.д.	0,07
Метал						
150107	0,025	0,035	0,030	0,020	н.д.	9,04
Стъкло						

Източник: Община Завет

н.д. – Няма данни

Състав на генерираните битови отпадъци в община Завет

Таблица 7. Морфологичен състав на генерираните битови отпадъци – смесени и разделно събрани – средно за общината за 2019 г.

Вид отпадъци	Морфологичен състав	Смесени битови отпадъци		Разделно събрани фракции отпадъци	Общо	% съдърж.
		среден %	т/год	т/год	т/год	%
Органични (биоразградими)	Хранителни	10,42%	117,47	0	117,47	4,33%
	Хартия и картон	13,37%	150,83	2,49	153,31	5,65%
	Пластмаса	14,65%	165,2	2,34	167,54	6,18%
	Текстил	6,88%	77,58	0	77,58	2,86%
	Гума	1,16%	13,08	0	13,08	0,48%
	Кожа	1,00%	11,27	0	11,27	0,42%
	Градински	16,13%	181,98	1 570,86	1 752,84	64,62%
	Дървесни	0,00%	0	0	0	0,00%
Неорганични	Стъкло	7,79%	87,9	9,04	96,93	3,57%
	Метали	6,44%	72,66	0,07	72,73	2,68%
	Инертни - едри	2,76%	31,12	0	31,12	1,15%
Опасни	Опасни	1,64%	18,5	0	18,5	0,68%
Други	Други - неопределими	4,59%	51,74	0	51,74	1,91%
Ситна фракция	Ситна фракция < 4 см	13,17%	148,55	0	148,55	5,48%
Общо:		100	1 127,88	1 584,8	2 712,66	100%

Източник: Обобщен финален доклад по проект „Определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци в България“, Изпълнител: „ЕКО-Морфология България“ ДЗЗД, Възложител: ПУДООС, 2019 г.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Изводи: Преобладаващият отпадък в битовите отпадъци на община Завет са градинските – 64,62%. Следват рециклируемите отпадъчни материали, като най-значими са пластмаса – 6,18% и хартия и картон – 5,65%.

Опасни отпадъци

Намаляването на количеството образувани опасни отпадъци следва да бъде насърчавано с оглед опазване на природните ресурси и минимизиране на отрицателните последици от образуването и управлението на опасните отпадъци върху човешкото здраве и околната среда.

Таблица 8. Генерирани опасни отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид отпадък/Година	2014	2015	2016	2017
Отпадъци от масла и отпадъци от течни горива				
130206*			0,075	0,085
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка				
150110*	0,113	1,754	1,654	4,617
150202*	0,037	0,045	0,03	0,03
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка				
160107*	0,38	0,319	0,323	0,071
160601*		0,325	0,265	0,05
Отпадъци от хуманното или ветеринарното здравеопазване и/или свързана с тях изследователска дейност				
180103*		0,006		
Битови отпадъци (домакински отпадъци и сходни с тях отпадъци от търговски, промишлени и административни дейности), включително разделно събирани фракции				
200121*	0,067	0,014	0,017	

Източник: ИАОС

Най-голям дял от отпадъците, които се образуват за територията на общината са: опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества (150110*). Количествата на генерирани отпадъци се увеличава постепенно.

Строителни отпадъци

Наличните данни в община Завет и в ИАОС са непълни за периода 2014-2020 г. По тази причина не е коректно да бъдат формулирани изводи.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

На територията на община Завет няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителни отпадъци. Строителните отпадъци, които се генерират в община Завет, се депонират на регионалното депо, находящо се до гр. Разград, което отговаря на съвременните екологични изисквания.

Фигура 17. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г.

Вид строителен отпадък/Година	2014	2015	2016	2017
17 09 04	Н.д.	25,00	7,480	Н.д.

Източник: Община ИАОС

Производствени отпадъци

На територията на общината няма много производствени предприятия. В община Завет преобладаващи са предимно предприятията от хранително-вкусовата промишленост, машиностроенето и фармацевтичната промишленост. Най-голям дял от производствените отпадъци са стърготини, стружки и изрезки от черни метали.

Таблица 9. Генерирани производствени отпадъци на територията на община Завет за периода 2014-2017 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид производствен отпадък/Година	2014	2015	2016	2017
Отпадъци от топлинни процеси				
100103*	0,120			
101003		0,100	0,050	
Отпадъци от формоване, физична и механична повърхностна обработка на метали и пластмаси				
120101	168,520	151,850	135,755	165,700
120103				0,030
Отпадъци от опаковки; абсорбенти, кърпи за изтриване, филтърни материали и предпазни облекла, неупоменати другаде в списъка				
150101	1,420	2,200	1,585	2,000
150102	0,840	0,785	0,780	0,580
150103	0,020	0,020	0,020	0,020
150104	0,230	0,120	0,190	0,080
150107	0,025	0,035	0,030	0,020
Отпадъци, неупоменати на друго място в списъка				
160103	0,866	2,654	0,365	0,050
Отпадъци от съоръжения за обработване на отпадъци, пречиствателни станции за отпадъчни води извън мястото им на образуване и от водното стопанство за подготовка на вода за питейни нужди и за промишлена употреба				
191001		0,350	13,594	

Източник: ИАОС

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Утайки от пречистване на отпадъчните води

На територията на община Завет няма изградена пречиствателна станция за отпадни води (ПСОВ).

1.4.2. Начини на третиране на различните видове отпадъци и съоръжения

Организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци за територията на община Завет се осъществява от 2009 г. Битовите отпадъци се извозват до Регионално депо гр. Разград.

Всички населени места в община Завет са обхванати от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Към 2020 г. услугата се извършва от общинско предприятие „Воден - 2009“.

През 2009 г. е изградена и въведена в експлоатация „Регионална система за управление на отпадъците Разград“, която включва:

- Депо за неопасни отпадъци с обща площ 109 500 м², с обем 444 900 м³ и общ капацитет 450 240 тона;
- Предназначението на инсталацията е да се осигури площадка за екологосъобразно обезвреждане на отпадъците образувани от жизнената дейност на жителите на общините – битови и производствени отпадъци имащи характер на неопасни. Регионалното депо включва: клетка 1 – за неопасни отпадъци; клетка 2 – за неопасни отпадъци;
- Извършва се входящ контрол на постъпващите на площадката отпадъци, целящ да се допуска депониране само на неопасни твърди битови отпадъци и производствени неопасни такива;
- Технологиата на депониране включва: разтоварване; разстилане с уплътняване; оросяване с инфилтрирани води; запръстяване;
- Инсталацията за неопасни отпадъци е с капацитет 123,2 т/24ч;
- Технологиата на натрупване обхваща депониране на отпадъците в определен дневен участък, чрез разстилане на тънък слой до 0,60 м и последващото им уплътняване с компактор до достигане височина на работния слой от 1,80 м., след което се полага промеждутъчен слой пръст от 0,20 м.;
- Регионалното депо работи на 7 – дневна работна седмица.

Анализът на представената информация показва, че в РСУО-Разград се извършва само депониране на отпадъците.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Започнало е изграждането на инфраструктура за разделно събиране и оползотворяване на зелените битови отпадъци и предварително третиране на смесените битови отпадъци. С изпълнението на проекта, РСУО Разград ще изпълни целта в съответствие с йерархията за управление на отпадъците и с националните цели за поетапно намаляване на количествата биоразградими битови отпадъци, предназначени за депониране, и увеличаване на дела на рециклираните и оползотворените отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.

Изграждането на съоръженията за разделно събиране и оползотворяване на зелените битови отпадъци и предварително третиране на смесените битови отпадъци ще способства постигането на целите по чл. 31 ал. 1 от ЗУО, както и постигането на цели, поставени от европейското законодателство.

Транспортните средства за събиране на битови отпадъци, собственост на общината, са 2 бр. На територията на община са разположени контейнери тип „Бобър“ за събиране на отпадъците, които са общо 600 бр. за цялата община.

На територията на община Завет няма изградени претоварни станции, нито сепариращи и др. площадки от този тип. Поради изграденото регионално депо за неопасни отпадъци в Разград и близостта на община Разград, към момента не се предвижда изграждане на претоварна станция или сепарираща инсталация в общината. Не е изключено обаче в бъдеще развитието на системите за управление на отпадъците да създадат необходимост от такива обекти.

С цел осигуряване на основната инфраструктура за третиране на отпадъците, страната е разделена на региони за управление на отпадъците.

На територията на община Завет няма изградена площадка за събиране, предварително третиране и рециклиране на строителните отпадъци.

От 2016 г. в община Завет е въведена система за разделно събиране, временно съхранение и транспортиране на отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори след сключване на договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО – „НУБА РЕЦИКЛИРАНЕ“ АД.

На територията на община Завет няма производствени обекти, изпускащи отпадъчни води, и понастоящем не се отчита влияние на изпускани отпадъчни води върху питейни водоизточници. На територията на общината няма изградени пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ).

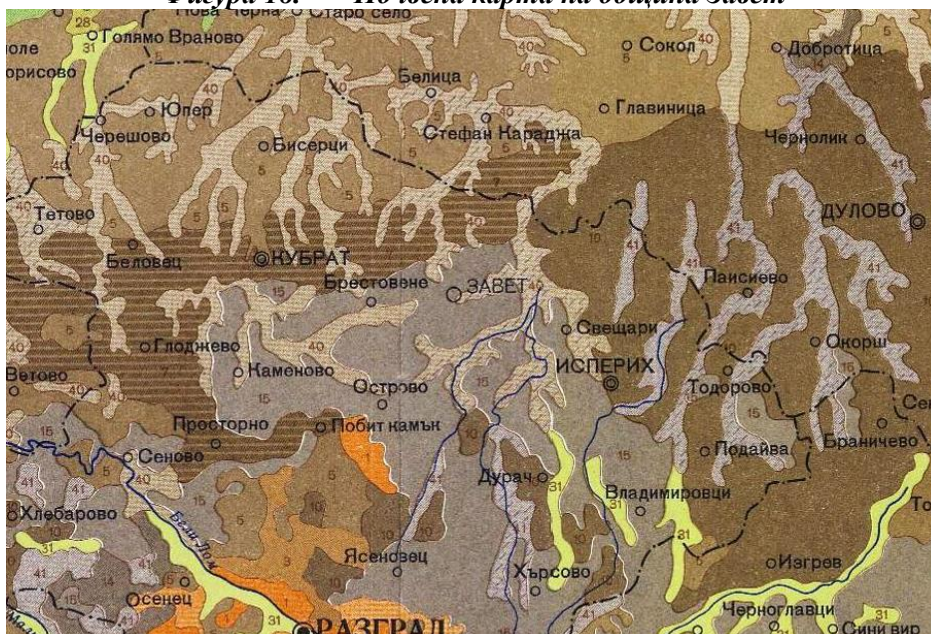

1.5. ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

1.5.1. Видове почви в община Завет, разпределение, категории, собственост, начин на трайно ползване

Разнообразието на почвите в Лудогорието е голямо. Те са силно повлияни от особеностите на скалната основа и от характера на релефа, климата и растителността. Във връзка с лъсовата и лъсовидната основа, сравнително сухия климат и наличието на сухолюбива лесостепна растителност от север към юг е разпространението на карбонатните, типичните и излужените черноземи (оподзолените) черноземи, които заемат 39% от обработваемата земя. Сивите и тъмносиви горски почви (61%) са образувани върху слюдести шисти, карбонатни пясъчници и др., под влияние на влаголюбива букова растителност, която постепенно е била унищожена и заменена с сухолюбива растителност.

Фигура 18. Почвена карта на община Завет

На територията на община Завет преобладават черноземните почви – средно излужени черноземи и оподзолени черноземни, а така също сивите и тъмносиви горски почви. Тъмносивите горски почви се отличават със значително глинещо съдържание и добре изразена диференциация на механичния състав при почвообразуващите фракции.

Поради изсичането на горите и интензивните ерозионни процеси, сивите горски почви се характеризират с маломощен хумусно-елувиален хоризонт, който варира от 5 до 30 см., като средно не надвишава 20 см. дълбочина. Сивите и тъмносиви горски почви

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

имат добра структура, пропускат въздуха и задържат влагата и бързо се затоплят през пролетта.

Почвено-климатичната характеристика на общината създава възможност за отглеждане на всички култури, характерни за умерения климат, и най-вече за развитието на зърнопроизводството и техническите култури.

Таблица 10. Баланс на територията на община Завет

Вид собственост на земите	Площ [ха]
Жилищни функции	1100,66
Обществено-обслужващи функции	0,13
Производствени дейности	39,17
Складови дейности	82,80
Рекреационни дейности, курорти и вилни зони	67,29
Озеленяване, паркове и градини	59,14
Стопанско обслужване	248,41
Земеделски територии, в т.ч.	14726,64
Обработваеми земи-ниви	14450,26
Обработваеми земи-трайни насаждения	276,38
Необработваеми земи	1283,80
Горски територии, в т.ч.	9671,50
Гори	9325,52
Горски земи	345,98
Водни площи	63,81
Транспорт и комуникации	115,50
Техническа инфраструктура	42,12
Гробищен парк	25,86
ОБЩО	27527,83

Източник: ОУПО Завет

Земеделските територии заемат общо 173,494 дка или 59,5% от територията на общината. Горските територии са относително по-малко - 35% от общата територия на общината.

Увеличава се размерът на обработваемата земя, това са площите, при които се прилага сеитбооборот, временните ливади с житни и бобови треви, угарите и оранжерии. През 2020 г. обработваемата земя е в размер на 14 512,6945 ха.

Приблизително 52% от площите в общината се засяват със зърнени култури - пшеница, ечемик, царевица (добивите на пшеница и ечемик са над средните за страната). Значително място заемат и площите с технически култури - 26%, 15% са фуражните култури, слабо засегнато е овощарството и лозарството - 2%. Мерите и пасищата на територията на общината са 8 442 дка, а пустеещите земи - 552 дка. Трайна тенденция е увеличаване на дела на обработваемата земя спрямо общата земеделска територия.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

През 2020 година общата площ земеделски земи от Държавния поземлен фонд е в размер на 733,2 ха с предоставени за ползване земеделски земи в размер на 708,760 ха, съставляващи 442 бр. имоти по 47 бр. сключени и действащи договори за наем или аренда.

Неообработваните земеделски земи възлизат на 1,280 ха, съставляващи 22 бр. имоти и свободните земеделски земи възлизат на 1,17 ха, съставляващи 12 бр. имоти.

1.5.2. Съществуващи екологични проблеми (деградационни процеси) при почвите на община Завет – степен на развитие и прогноза за развитието им

Под влияние на урбанизацията и промишлената дейност почвите се трансформират в антропогенни. При тези условия почвите в съществуващия профил бавно, но прогресивно са изтощени, замърсени и са се изменили в отрицателна посока в сравнение с първоначалното им естествено състояние.

В община Завет липсва активна промишлена дейност, която да оказва сериозна вреда върху почвите.

1.5.3. Заблатени почви

На територията на община Завет не е установено заблатяване на почвите.

1.5.4. Ерозирали почви

За определяне на действителния риск от ерозия на почвата за територията на община Завет са използвани данни от 2018 и 2019 г., които са получени въз основа на Американския ГИС-модел USLE за изчисление на риска от ерозия, който е пригоден за българските условия от института по почвознание „Никола Пушкиров“ и се генерира на базата на ежедневни плювиографни записи от станциите за интензивни валежи. Данните са представени според класификацията на действителния риск от ерозия на почвата, разработена от института по почвознание „Никола Пушкиров“ и са дадени в таблиците по-долу.

Таблица 11. Класификация на действителния риск от ерозия на почвите в община Завет

Показатели	2018 г.		2019 г.	
	Относителен дял (ха)	Относителен дял (%)	Относителен дял (ха)	Относителен дял (%)
Обща площ на община Завет	27 390	100	27 390	100
Много слаб действителен риск	5 535	19,82	0	0
Слаб действителен риск	3 953	14,15	0	0
Слаб до умерен действителен риск	2 932	10,49	2 388	8,72
Умерен действителен риск	2 351	8,58	6 511	23,78
Умерен до висок действителен риск	1 050	3,84	1 224	4,47
Висок действителен риск	235	0,84	4 730	17,27
Много висок	0	0	3 350	11,99

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Интензитетът на ерозията за територията на община Завет е както следва: за 2018 г. – 34,6 t/ha/yr, за 2019 г. – 21,5 t/ha/yr.

Оценката за средногодишните загуби на почва от ерозия, за територията на община Завет, през 2018 г. възлиза на 673 958 т., а през 2019 г., съответно – 390 455 т.

1.5.5. Засоляване и вкисляване на почвите

Засоляването на почвите е процес, при който се увеличава съдържанието на водноразтворимите соли и/или обменен натрий в почвите в количества, влияещи негативно на техните свойства, респективно на продуктивния им потенциал.

Вкисляването на почвите се дължи на емисии от промишлени процеси, природни биохимични цикли, а за обработваемите почви - и от едностранчивото (без фосфор и калий) торене с азотни торове.

Няма данни за вкислени и засолени почви на територията на община Завет, както и няма определен пункт за мониторинг.

1.5.6. Замърсяване на почвите

На територията на Община Завет Регионалната инспекция по околната среда и водите – Русе има определен един пункт за осъществяване на почвен мониторинг №340 с. Веселец, община Завет. При извършения мониторинг не са констатирани замърсявания с тежки метали, металоиди, устойчиви органични вещества (пестициди).

На територията на Община Завет излезлите от употреба препарати за растителна защита са събрани в склад в град Завет. Същият е с ограничен достъп.

Количеството излезли от употреба препарати за растителна защита, които се съхраняват в склада са както следва: 8 070 кг твърди и 9 840 литра течни. Всичко налични пестициди – 17 910 кг. Всички твърди пестициди се съхраняват в чували, а течните във варели. Няма констатирани течове и замърсяване на почвата около склада.

1.5.7. Физически нарушени почви; нарушени терени от добивни дейности, от изкопни работи (водопроводи и др.)

На територията на село Брестовене има предоставена концесия за неметални полезни изкопаеми - индустриални минерали в площ „Янката“, на фирма „Геонет“ ООД-град София. До момента на терена не са извършвани добивни дейности.

Запечатване

„Запечатването на почвите“ представлява трайно покриване на почвените повърхности с непропусклив материал, поради застрояване и/или изграждане на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

инфраструктура. При урбанизацията на териториите неминуемо почвите под изградените сгради и съоръжения остават запечатани. Запечатани са почвите и под изградената транспортна инфраструктура. „Запечатаните“ почви са безвъзвратно загубени за земеделско ползване.

Свлачища

На територията на общината не са регистрирани свлачища.

1.6. ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И БИОРАЗНООБРАЗИЕ

1.6.1. Гори - състояние, видово разнообразие, собственост, използване за рекреационни цели, за дърводобив, за други цели и т.н.

Горите, които се намират на територията на община Завет, съставляват 33% от територията на общината. Общата залесена площ възлиза на 93 255 дка. Растителното разнообразие в горския фонд на община Завет включва над 36 дървесни вида, в т.ч. 4 иглолистни, над 20 храстови видове и над 100 броя тревни растителни видове.

Горите осигуряват суровини за дървопреработвателната промишленост и дърва за огрев, а заедно с това, имат основни функции при защитата на околната среда като предпазването от ерозия, защитата на биологическото разнообразие, осигуряването на отдиш, лов и дивечовъдство. На територията на горския фонд се осъществяват и редица странични ползвания - паша на едър и дребен добитък, добив на сено от незалесените площи. Има добри условия за добив на билки, горски плодове и гъби.

В язовирите на областта се развъждат предимно шаран, толстолоб, сом.

В общината се намира държавно ловно стопанство „Воден - Ири Хисар“, което обхваща 1 500 ха горски, водни и пасищни площи в землищата на общините Разград и Завет. В него се развива ловен туризъм с отстрелване на дивеч за трофеи от местни и чуждестранни граждани. Разполага с луксозна база за отдиш сред красива природа.

Горското стопанство, ловът и риболовът на общината имат добра перспектива за развитие. Налице са възможности за запазване и разширяване на горския фонд, който ще подпомага не само задоволяването на потребностите от дървесина, но и поддържането на климатичните условия, поддържането и развитието му е приоритет не само от икономически интереси, но и за туристическа дейност.

1.6.2. Защитени видове растения и животни

Във фитогеографско отношение територията на община Завет спада към Дунавския район от равнинно-хълмистия дъбов пояс на долния пояс на дъбовете и черния бор. Растителността се характеризира със средноевропейския тип дъбови гори, при които най-

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

широко разпространение имат церът и благуът с примеси на габър, клен, келяв габър, липа, мъждрян. Растителността в района е представена от запазени в слаба степен естествени гори. В лесостепната и степна част разположена между районите с дъбови и крайречни гори, нарастват формациите с доминиране на степните тревни видове.

От храстите най-често срещани са: глог, дрян, бъз, драка, повет, смрадлика, леска и др. Иглолистните масиви са съставени предимно от чер бор и частично - от смърч.

Горите в община Завет съставляват 33% от територията ѝ. Общата залесена площ в общината възлиза на 93 255 дка. Растителното разнообразие в горския фонд на община Завет включва над 36 дървесни вида, в т.ч. 4 иглолистни, над 20 храстови видове и над 100 броя тревни растителни видове. Ресурсите от гъби на територията на общината са сравнително ограничени. Няма данни за промишлено събиране на видове гъби на територията на общината. Някои видове понякога се събират в по-големи количества, но само за лични нужди. Най-често се събират сърнела и печурка.

Животинският свят е твърде разнообразен. Унищожаването на горите е причинило изчезването или съвсем ограничено запазване на редица горски обитатели като сърни, диви свине, благородни елени, лисици, чакали, вълци, язовци, катерици и др., голямо разпространение имат гризачите - зайци, мишки, лалугери и др., а от влечугите - гушер, смок, пепелянка и др.

Птичият свят показва голямо разнообразие. Разпространени са обикновените и сиви врани, гарги, фазани, яребици, дива патица, черешарки, кадънки, полски чучулиги, синигери, поен дрозд, славей, пъстър кълвач и др.

В горите и в ловните стопанства се срещат различни видове едър и дребен дивеч. При едрия дивеч това са благороден елен, сърна, дива свиня, дива коза, а за дребния дивеч най-характерните видове са див заек, фазан, яребица и дива патица. От хищниците по литературни данни се срещат лисица, чакал, вълк.

1.6.3. Видове, обект на ловен туризъм

ДЛС „Воден – Ири Хисар“ предлага добри условия за практикуване на ловния спорт. Районът е с традиции в дивечовъдството и е съхранил богато видово разнообразие от ловни видове едър дивеч.

Основният вид дивеч за стопанството е благородният елен (*Cervus elaphus*). Освен него територията обитават още дива свиня (*Sus scrofa*), сърна (*Capreolus capreolus*), елен лопатар (*Cervus dama*), муфлон (*Ovis musimon*) и зубър (*Bison bonasus L.*). В района се срещат още чакал (*Canis aureus*), див заек (*Lepus europaeus*), лисица (*Vulpes vulpes*), дива котка (*Felis silvestris*) и рядко вълк (*Canis lupus*). Причината за съхраненото богато видово

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

разнообразие и големия брой едър дивеч се крие в дълбоките традиции на дивечовъдството и изключителната хранителна база в региона.

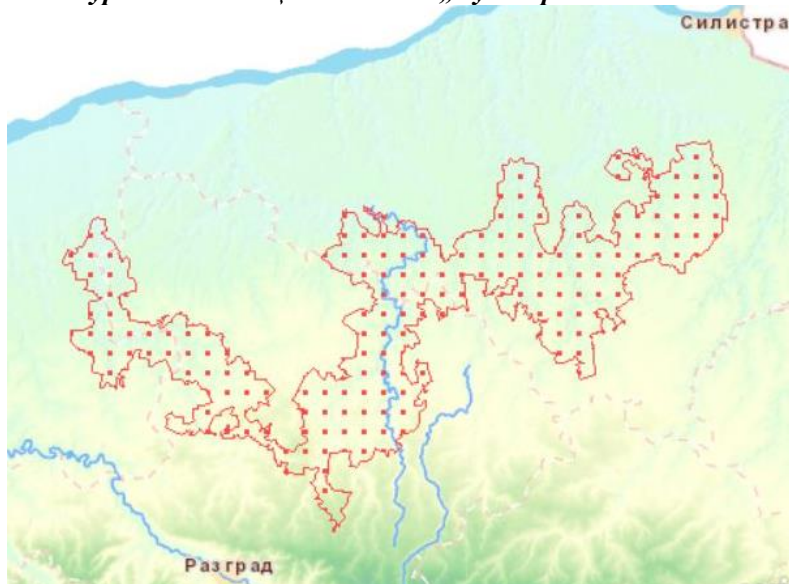
1.6.4. Защитени зони

В административните граници на община Завет попадат изцяло или частично три защитени зони, които са описани в текста по-долу.

BG0002062 **Защитена зона „Лудогорие“**, обявена по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици, обявена със заповед № РД- 837/2008 г. От МОСВ, с обща площ 913 890,638 дка.

В границите на тази защитена зона попадат землищата на: с. Брестовене, с. Острово, с. Веселец, с. Прелез, с. Иван Шишманово и гр. Завет. Целта на защитената зона е опазване, поддържане и възстановяване на местообитанията в населените места, като: Малък воден бик, Орел змияр, Бухал, Среден пъстър кълвач, Ястребогушо коприварче, Воден дърдавец, Късокрил кюкавец и други.

Фигура 19. Защитена зона „Лудогорие“ - BG0002062

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

В границите на защитената зона се забранява:

- Премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- Залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането има в обработваеми земи и трайни насаждения;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

- Използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади.

BG0000168 **Защитена зона „Лудогорие“**, включена е в Списъка на защитените зони за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1034 от 17.12.2020 г. Целта на тази зона е запазване на площта и естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видовете. С приоритетно опазване са: 10 вида природни местообитания (Мизийски гори от сребролистна липа, Панонски лъсови степни тревни съобщества, Балкано-панонски церово-горунови гори и др.); 17 вида бозайници (видра, добруджански хомяк, лалугер и др.); 7 вида земноводни и влечуги; 8 вида безгръбначни.

В границите на защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставани орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на стърнища, слокове, крайни пътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- Палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване;
- Провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни;
- Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурни обекти;

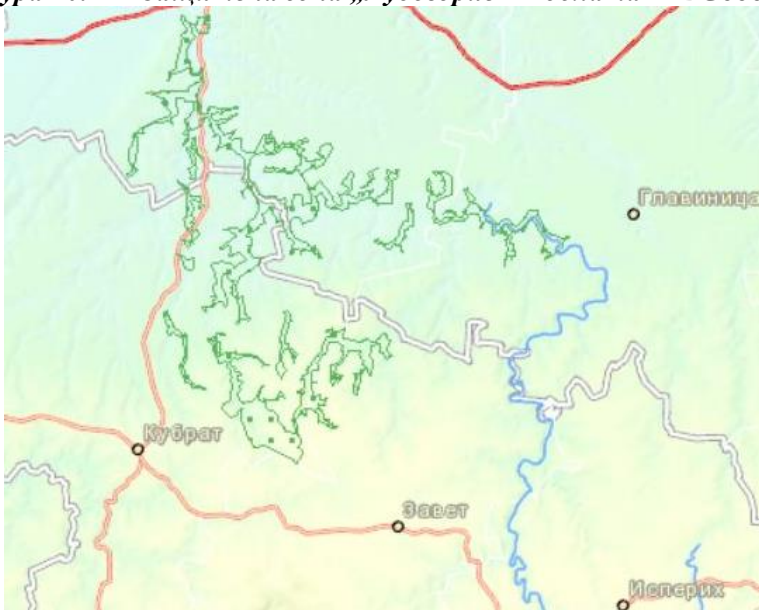
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

BG0000171 Защитена зона „Лудогорие – Боблата“, включена е в Списъка на защитените зони за опазване на природните местообитания на дивата флора и фауна, обявена е със Заповед № РД-358 от 31.03.2021 г. Тази зона обхваща землищата на с. Прелез и с. Сушево. Целта на зоната е запазване на площта и естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видовете. Предмет на опазване са следните видове местообитания: 10 вида природни местообитания (Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик, важни местообитания на орхидеи, Панонски льосови степни тревни съобщества, Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове и др.); 7 вида бозайници (хомяк, лалугер, пъстър пор и др.); 7 вида земноводни и влечуги; 5 вида безгръбначни.

Фигура 20. Защитена зона „Лудогорие – Боблата“ - BG0000171

Източник: <http://natura2000.moew.government.bg/>

В границите на защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства,

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;

- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване;
- Провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите – 1 март до 30 юни;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- Паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- Добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства дървета или на нормалното функциониране на инфраструктурни обекти.

1.7. ШУМ, РАДИАЦИОННА ОБСТАНОВКА И ВЛИЯНИЕ ОТ НЕЙОНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

1.7.1 Източници на шума и население, подложено на въздействия

Шумът е от основните неблагоприятни фактори, водещи до акустичен дискомфорт в околната среда. Вредното въздействие зависи от вида му и поражащите го условия. Произходът на шума се определя от видовете дейности, при които той е генериран. В градска територия се различават промишлен (производствен), транспортен, шум от строителство и битов шум. В зависимост от характера (постоянен, периодично повтарящ се, прекъснат), честотния спектър и интензивността на шума, а така също и продължителността на експозиция, въздействието му е по-малко или повече вредно.

Основният аспект на вредното въздействие на шума, разгледан в настояща програма е свързан с вредното влияние върху човешкия организъм и здраве. Подлежащите на контрол обекти са източниците на шум, намиращи се в промишлени зони, жилищни зони и в близост до жилищни зони.

Промислен шум

В община Завет единственият промишлен източник, в който е извършвано контролно измерване на нивата на шум, е „Раломекс“ АД. Анализът на резултатите не показва превишение на граничните нива на шум съгласно Наредба № 6/2006 г. за показателите на шум в околна среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, Обн. ДВ бр.58/2006 г., изм. и доп. ДВ бр.26/2019 г.

В изпълнение на условие №12 в издадени комплексни разрешителни фирма „Авис“ ЕООД - площадка гр. Завет и площадка с. Брестовене, е извършвала собствени

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

периодични измервания на шум. Анализът на резултатите не е показвал превишение на граничните нива на шум съгласно Наредба № 6/2006 г.

Шум от битови източници

Шумът от битови източници е с локален обхват и краткотрайна експозиция.

Транспортен шум

Основният източник на шумово натоварване в урбанизираната среда на гр. Завет е автомобилният транспорт.

1.7.2 Данни от единната система за мониторинг

Нормирането на шума в Р България е извършено чрез Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението (Обн. ДВ. бр.58 от 18 юли 2006 г.), издадена от МЗ и МОСВ.

РИОСВ – Русе организира извършване на измерването, оценката, управлението и контрола на шума, излъчван в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения, включително за категориите промишлени дейности по приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 Закона за опазване на околната среда.

Осъществяваният контрол е превантивен, текущ и последващ. Контролните и собствени измервания се извършват от акредитирани лаборатории, като се спазват изискванията на „Методика за определяне на обща звукова мощност, излъчвана в околната среда от промишлено предприятие и определяне нивото на шум в мястото на въздействие“, утвърдена със Заповед № РД-613/08.08.2012 г.

1.7.3. Радиационно състояние на атмосферния въздух

Системните наблюдения за радиационното състояние на околната среда се осъществяват по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг включваща пунктове, наблюдавани показатели и периодичност. Програмата за радиологичен мониторинг се осъществява съгласно заповед РД – 295/28.04.2017 г. на МОСВ.

За община Завет, състояща се от 7 населени места: (Брестовене, Веселец, Завет, Иван Шишманово, Острово, Прелез и Сушево) няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг на територията на общината.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.7.4. Радиационно състояние на повърхностните реки, необработваеми почви и дънни утайки от водни обекти

Системните наблюдения за радиационното състояние на околната среда се осъществяват по утвърдена мрежа за провеждане на радиологичен мониторинг включваща пунктове, наблюдавани показатели и периодичност. Програмата за радиологичен мониторинг се осъществява съгласно заповед РД – 295/28.04.2017 г. на МОСВ.

За община Завет, състояща се от 7 населени места: (Брестовене, Веселец, Завет, Иван Шишманово, Острово, Прелез и Сушево) няма пунктове за наблюдение в мрежата за радиологичен мониторинг на територията на общината.

1.7.5. Опасни вещества

Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на:

- съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда;
- намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда;
- свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

На територията на община Завет не са регистрирани източници на неорганизиран емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

Оператор, експлоатиращ оборудване, съдържащо флуорсъдържащи парникови газове на територията на община Завет – „Маклер Комерс“ ЕООД, МПП в с. Брестовене.

1.8. ЗЕЛЕНИ ПЛОЩИ

Нормативно озеленяването на урбанизираните територии се определя от изискванията на ЗУТ, ЗООС, Наредба № 7 на МРРБ.

Зелените площи на територията на общината са равномерно разпределени по населени места. Те заемат предимно крайпътни терени, паркове и квартални градинки в населените места. Растителността е представена от декоративни дървета и храсти, (кестен, липа, бреза и др.), цветя (теменужки, рози, лалета и др.). Поддържането на зелените площи се извършва от лица, наети по програми, както и от служители в дейност „Озеленяване“ към Община Завет. В нея са включени зелени площи, намиращи се предимно в централните части на населените места.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Развитието на системата от зелени площи в общинския център и зоните за отдих оказват положителен ефект върху качеството на въздуха, допринасят за намаляване на замърсяванията от транспорта и бита, особено през зимата, както и за подобряване на общия изглед на града и селата. Веднъж годишно се извършва просветляване на декоративните дървета с оглед предотвратяване на проблеми с електропроводната мрежа през зимния сезон. В част от населените места от общината има квартални градинки, които не се поддържат от дълго време, няма цветни насаждения, декоративните дървета са полуизсъхнали, а оградните елементи липсват. Това улеснява достъпа на животни до зелените площи и създава опасност за съществуващата растителност. През пролетния сезон, благоприятстващ развитието на акарите, се извършва само косене на зелените площи, предимно в близост до детски градини и училища, но не се провежда деакаризация. Извън населените места на територията на Община Завет няма налични паркове за отдих.

1.9. УПРАВЛЕНСКИ КАПАЦИТЕТ

1.9.1. Наличие на комисии/отдели/сектори/отделни специалисти в Общинския съвет/ общинската администрация - отговорности и задачи, които изпълняват

Законодателният орган на местното самоуправление, който определя политиката на община Завет за развитието ѝ, в т.ч. и по проблемите на околната среда, е **Общинския съвет**.

В *Правилника за организацията и дейността на Общински съвет* са определени основните дейности, функциите, правата, задълженията и отговорностите, органите за управление, организацията за тяхната работа и взаимодействието им с Общинската администрация.

Съгласно Чл. 39 (1) от този правилник „Общинският съвет избира от своя състав постоянни и временни комисии, както и комисии, предвидени в специални закони и подзаконовни нормативни актове“. По въпроси, свързани с околната среда е създадена и **Постоянна комисия „Устройство на територията, комунални дейности, строителство, ВиК и опазване на околната среда, концесии“**.

Общинският съвет приема общинската програма за околна среда, както и всички други програми, свързани с компонентите и факторите на околната среда и контролира изпълнението им (чл. 79, ал. 4 от ЗООС).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Общинската администрация е изпълнителен орган на местното самоуправление и се представлява от кмета на общината. Функциите на кмета на общината по отношение на околната среда са подробно разписани в чл.15 от ЗООС.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането на програмата по опазване на околната среда, като ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата, а при необходимост - и предложения за нейното допълване и актуализиране (чл. 79, ал. 5 от ЗООС).

Отчетът се представя за информация и в РИОСВ – Русе. До настоящия момент община Завет стриктно спазва тези свои законови задължения.

Кметът на общината е компетентният орган, отговарящ за разработването, в т.ч. актуализирането и на други „подпрограми“, влизащи в обхвата на Програмата по околна среда. Тези програми са разработени и са неразделна част от нея, а именно:

- Лечебни растения – в проект;
- Общинската програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. – в проект.

От съществено значение за постоянното подобряване на социално-икономическата среда и устойчивото развитие в общината е ефикасното и ефективно управление на процесите и ресурсите, в т.ч. по околна среда.

1.9.2. Квалификация на кадрите, заети в горепосочените дейности

Община Завет разполага с добре изградена административна структура и има нужния човешки ресурс и капацитет за изпълнение на своите отговорности. Структурата на Общината отговаря на функционалните направления, по които осъществява своята дейност. Дели се на две дирекции, като всяка една от тях съдържа съответните.

Околната среда е структурирана в Дирекция „Общинска собственост, обществени поръчки, икономически и хуманитарни дейности“, отдел „Строителство, устройство на територията и околна среда“.

Функциите на дирекцията са по поддържане на общинската инфраструктура, териториите за обществено ползване и околната среда, в т.ч. подготовка и изпълнение на инвестиционни програми и проекти с бюджетно и външно финансиране от европейски, международни и национални фондове и програми, както и управление на дейностите по поддържане и опазване на околната среда.

С проблемите на околната среда е натоварен един експерт. Експертът притежава необходимия ценз и професионален опит, но броят е недостатъчен за големите отговорности в общината по отношение на околната среда. **Необходимо е този ресурс да**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

се разшири с експерти и развие до ниво самостоятелен отдел към специализираната администрация.

Постоянното повишаване на капацитета на администрацията е гаранция не само за добро управление на проблемите, свързани с околната среда и човешкото здраве, но и за увеличаване на проектите, финансирани със средства на ЕС.

1.9.3. Общински наредби в разглежданата област

С управлението на околната среда са директно свързани следните общински наредби:

- Наредба за управление на отпадъците, поддържане и опазване на чистотата на територията на община Завет, приета с Решение № 50, протокол № 5/24.02.2020 г.

Урежда екологосъобразното управление на отпадъците, поддържане и опазване чистотата на територията на община Завет, чрез регламентиране на права, задължения, мерки и дейности, за предотвратяване или намаляване на ефекта от образуване и натрупване на отпадъци и вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Други наредби, имащи пряко отношение към проблемите на околната среда са:

- Наредба № 1 за обществения ред, опазване на общинските и други имоти за общо ползване и организацията на движението на територията на община Завет, променена с решение № 115/2018 г. г. на Административен съд - Разград.
- Наредба № 18 за изграждане и опазване на зелената система на територията на община Завет, приета с решение №78, протокол № 10/25.06.2008 г. на ОбС – Завет.

1.9.4. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи на централни ведомства, от компетенциите на които са въпроси по опазване на околната среда, в териториалния обхват на които попада общината

Контрол за спазването на изискванията на нормативната уредба по околна среда, в т.ч. изпълнението на Програмата е **РИОСВ – гр. Русе:**

7000 Русе, „Придунавски булевард“ №20,

Тел: +359 82 820 772,

Факс: +359 82 820 779,

E-mail: riosv@riosv-ruse.org

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Община Завет извършва обмен на информация за състоянието на околната среда и със следните институции: Басейнова дирекция „Дунавски район“ - гр. Плевен, РЗИ гр. Разград, Регионална дирекция по горите.

Отчетността е основен елемент на документирането и систематизирането на събраната информация за състоянието на компонентите и факторите на околната среда. Следвайки йерархичната схема на документиране, е необходимо всички физически и юридически лица, които извършват дейности, оказващи въздействие върху околната среда, да разработват и предоставят на общината нормативно указаната документация. Отчети, както и други документи, все още не се подават от всички причинители на замърсяване, което води до непълноти в събираната информация.

Съвременната нормативна уредба дава възможност да се изгради една цялостна система за документиране. Спазването на разпоредбите на специализираните наредби ще осигури основната част от документирането на системата за опазване на околната среда.

1.9.5. Сътрудничество в разглежданата област със съседни общини, бизнеса, НПО

Сътрудничество с НПО по проблемите на околната среда

Общината членува в следните организации:

- Национално сдружение на общините в Република България.

В областта на околната среда общинската администрация и общинският съвет си взаимодействат, както с обществени структури, така и с неправителствения сектор. Това сътрудничество осигурява адекватност на общинската програма по опазване на околната среда и на свързаните с нея „подпрограми“ по отношение на обществения интерес. Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана и допълвана в зависимост от този интерес.

При реализирането на проекти и инициативи с екологична насоченост активно участие вземат граждани, ученици, еко-клубове, фирми, както и бизнесмени.

Сътрудничество с бизнеса

Общината поддържа тясно сътрудничество с бизнеса по въпроси, свързани с екологични проблеми. Експерти от общината участват в проверки, общината съдейства и подкрепя екологосъобразни инвестиционни намерения и проекти.

Сътрудничество с други общини

Община Завет е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Разград, в което се включват общините Разград, Лозница, Исперих, Завет, Кубрат,

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Самуил и Цар Калоян и което управлява Регионалната система за управление на отпадъците, регион Разград.

1.9.6. Информирание на обществеността – използвани подходи и механизми

Информация за състоянието на околната среда

Община Завет активно работи за улесняване достъпа на гражданите до екологична информация, повишаване на тяхната екологична култура и образование, насърчаване на участието им в процесите на вземане на решения, касаещи околната среда. Ръководи се от разбирането, че информираността е важен елемент за осмисляне на местните екологични проблеми от страна на обществеността и за активно формиране на обществено поведение за грижа към околната среда.

Общинската администрация информира населението на община Завет за състоянието на околната среда за изпълнението на мерките от общинската програма за опазване на околната среда, както и за реализацията на проекти с екологична насоченост.

1.9.7. Мобилни и стационарни системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Националната система за мониторинг на околната среда

Наблюдение и контрол на околната среда се извършва чрез Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС). Системата е създадена и функционира в съответствие с чл. 1, т. 7 от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се осигурява своевременна и достоверна информация за състоянието на елементите на околната среда и факторите, въз основа на която да се правят анализи, оценки и прогнози за обосноваване на дейностите по опазване и защита на околната среда от вредни въздействия.

Системата се ръководи от Министъра на околната среда и водите чрез Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС), която администрира системата.

Оценките на състоянието на компонентите на околната среда на регионално ниво се извършват от РИОСВ - Русе; оценките и докладванията на състоянието на водните ресурси на басейново ниво – от БДДР.

Системата включва Националните мрежи за мониторинг на: атмосферен въздух, води, земи и почви, гори и защитени територии, биологично разнообразие, радиологичен мониторинг и мониторинг на шума. В обхвата на НСМОС се включват и контролно-информационните системи за: емисии на вредни вещества в атмосферния въздух, емисиите на отпадъчни води във водни обекти, информационна система за отпадъците, информационна система за опазване на земните недра.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

ИАОС поддържа информационни бази данни на национално и регионално ниво. Базите данни и на национално, и регионално ниво са структурирани по компоненти на околната среда с използване на общи номенклатури.

Въздух

По отношение чистотата на атмосферния въздух, районът на гр. Завет не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

На територията на общината няма постоянен пункт за контрол на качеството на атмосферния въздух. За периода 2014-2020 г. не е извършван контрол и от мобилна автоматична станция на ИАОС.

Поради факта, че в община Завет няма промишлени обекти, притежаващи източници на вредни емисии в атмосферата, до настоящия момент не е извършван емисионен контрол на качеството на атмосферния въздух в общината.

Системата за качеството на атмосферния въздух разполага и с 6 бр. мобилни автоматични станции (МАС), включени към регионалните лаборатории в София, Пловдив, Плевен, Стара Загора, Варна и Русе.

Периодично се извършват и локални измервания на КАВ с МАС, чиито график се утвърждава от Министъра на околната среда и водите.

Води

Мониторингът на **повърхностните води** се извършва по мониторингова програма съгласно Заповед на Министъра на околната среда и водите. Програмата включва:

- Физикохимичен мониторинг на повърхностни води;
- Изпълнение на програмата за хидрометричен мониторинг на повърхностни води;
- Емисионен контрол на отпадъчни води.
- Мониторингът на водите на територията на община Завет като част от НСМОС е подробно описан в т.1.3. от настоящата Програма.

РИОСВ - Русе извършва **контролен мониторинг** на:

- Обектите, формиращи отпадъчни води, в т.ч. параметрите и изпълнението на условията и изискванията в издадените разрешителни за водовземане и заустване

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

на отпадъчни води и комплексните разрешителни, издадени по реда на Закона за опазване на околната;

- Пречиствателните станции на населените места;
- Аварийните изпускания на отпадъчни води.

„Маклер комерс“ ЕООД – млекопреработвателно предприятие с. Брестовене. Дружеството има издадено Разрешително за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води - РЗ № 13740067/16.08.2013 г., с приемащ отпадъчните води воден обект „дере - местен водослив“, поречие на Дунавски Добруджански реки. Наблюдаваните показатели за качеството на зауствените отпадъчни води, определени в РЗ са следните: активна рН, неразтворени вещества, БПК₅, ХПК и мазнини. „Маклер комерс“ ЕООД има проведен собствен мониторинг с честота на пробовземане два пъти годишно, съгласно РЗ и извършен контролен мониторинг, заложен в плана за контролна дейност на РИОСВ - Русе. От направените анализи от акредитирани лаборатории, от 2016 г. до момента не са установени превишения на индивидуалните емисионни норми от РЗ.

Мониторингът на **подземните води** в община Завет като част от Националната програма за мониторинг, се осъществява на основание Заповед № РД–182/26.02.2013 г. на Министъра на околната среда и водите. Изпълняват се два вида програми:

- за качество (химично състояние) на подземните води;
- за количество (количествено състояние) на подземните води.

Мониторингът на водите на територията на община Завет е описан в т.1.3. от настоящата Програма.

Питейни води

Органите на РЗИ - Разград съвместно с петте водоснабдителни дружества, извършващи водоснабдяване на територията на областта, изготвят мониторингови програми за осъществяване на постоянен контрол по водоснабдяването на населените места с питейна вода, като честотата на пробовземане, пунктовете и показателите за контрол са определени съгласно изискванията на Наредба № 9/16.03.2001 г. за качеството на водата предназначена за питейно битови цели.

Централното водоснабдяване на 103 населени места в област Разград се осъществява от 111 подземни водоизточника. Обособени са 47 зони на водоснабдяване. Пробонабирането за контрол на питейно - битовите води в населените места се извършва от 208 пункта по предварително изготвени и съгласувани графици, от които 681 бр.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Микробиологични изследвания на държавен здравен контрол и 14 броя са нестандартни микробиологични изследвания.

По държавен здравен контрол са извършени 5 367 химични изследвания, от които 5 282 отговарят на нормативните изисквания или 99% стандартност.

Информационна система

В ИАОС има изградена Информационната система за разрешителни и мониторинг при управление на водите, която функционира на основание чл. 171, ал. 1 от Закона за водите и Глава пета от Наредба № 1 /11.04.2011 г. за мониторинг на водите.

От 01.11.2012 г. Регионалните инспекции по околната среда и водите, в т.ч. и РИОСВ - Русе въвеждат данните от контролната дейност, включително и протоколите от изпитване за физико-химичен анализ на отпадъчни води по влезли в сила разрешителни за ползване на воден обект, за заустване на отпадъчни води, издадени по ЗВ и на комплексни разрешителни, издадени по ЗООС. Системата е обществено достъпна - <http://eea.government.bg/bg/nsmos/spravki>

Почви

Землището на община Завет е включено в РИОСВ - Русе, чрез мониторингов пункт № 340 в землището на с. Веселец. Измерват се концентрации на тежки метали и металоиди (**As, Hg, Cd, Cu, Ni, Cr, Pb, Zn**). Съдържанието на изследваните тежки метали и металоиди в двата слоя на всички пунктове е по-ниско от нормите за максимално допустимите концентрации на тези елементи.

Отпадъци

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Тъй като ЗУО изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на Националния план за УО, такава система е включена и в общинската програма за управление на отпадъците на Завет. В допълнение, чл. 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

публикува на Интернет страницата на общината, а копие от отчета се изпраща на РИОСВ.

Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на експерт по екология в Дирекция „Общинска собственост, обществени поръчки, икономически и хуманитарни дейности“ в специализираната общинска администрация, който изпълнява функциите за управление на отпадъците.

Съгласно чл. 44, ал. 6 от Закона за управление на отпадъците годишните отчети за отпадъци се предоставят в Изпълнителна агенция по околна среда.

Съгласно чл. 45, ал. 1 Изпълнителният директор на ИАОС или оправомощено от него длъжностно лице води публични регистри. Достъпът до тези регистри е публичен чрез Националната информационна система за отпадъците (НИСО) и чрез интернет страниците на РИОСВ – Русе – <https://www.riosv-ruse.org/>.

ИАОС е отговорна институция за събиране на информация по Наредба №1 от 04.06.2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри и по всички наредби, регламентиращи управлението на масово разпространени отпадъци.

ИАОС е отговорна институция и за водене и поддържане на публични регистри по чл. 45, ал. 1- 9 от ЗУО.

Биоразнообразие

Национална система за мониторинг на биологичното разнообразие

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. Това се осъществява, от една страна, чрез целенасочени и дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение и пренос на данни, а от друга страна – чрез система за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му.

Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг потребители.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Разработена и внедрена е информационна система БИОМОН за въвеждане и обобщаване на информацията от мониторинга на биологичното разнообразие. БИОМОН поддържа национална и регионални бази данни.

Ежегодно се изготвят, съгласуват и утвърждават от министъра на околната среда и водите графичите за изпълнение на мониторинговите дейности в рамките на НСМБР.

1.10. УСЛУГИ, ПРЕДОСТАВЯНИ ОТ ОБЩИНАТА И НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА, СВЪРЗАНИ С ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА – ОБХВАТ НА ДЕЙНОСТ И СТАТУТ НА ФИРМИТЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩИ СЪОТВЕТНАТА ДЕЙНОСТ

Общинската администрация осъществява административно, методическо и финансово управление и контрол на второстепенни разпоредители с бюджетни кредити и дейности, и предоставя административни и публични услуги на населението.

Административно-техническото обслужване в Община Завет е организирано на принципа „едно гише“ и се осъществява чрез:

1. „Център за административно обслужване“ (ЦАО) към дирекция „Административно, информационно и техническо обслужване“, обозначен с указателни табели на български и английски език, в сградата на Общината с адрес гр. Завет, ул. „Лудогорие“ № 19 и служителите в Местни данъци и такси (МДТ), в самостоятелна сграда, находяща се в гр. Завет, ул. „Лудогорие“ № 19. И двете административни звена са достъпни за хора с увреждания, с изградена рампа за хора с увреждания, обозначено със съответния знак. В непосредствена близост до ЦАО и отдел МДТ има осигурен паркинг за леки автомобили.
2. Електронно през интернет страницата на Общината.

1.10.1. Третиране на отпадъците и комунално-битови услуги

Изпълнението на дейностите е от общинското предприятие ОП „Воден 2009“, град Завет. То извършва следните дейности:

- сметосъбиране и сметоизвозване;
- поддържане на улични платна, алеи и други площи за обществено ползване, включително и зимно поддържане;
- поддържане на общинските зелени площи.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Община Завет е член на Регионално сдружение за управление на отпадъците в регион Разград, в което се включват общините Разград, Лозница, Исперих, Завет, Кубрат, Самуил и Цар Калоян и което управлява Регионалната система за управление на отпадъците, регион Разград. Изградено е регионално съоръжение за третиране на отпадъците, разположено, където се извършват дейности по обезвреждане на отпадъците чрез депониране. Съоръжението е въведено в експлоатация през 2016 г.

1.10.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Водоснабдителни услуги в община Завет се предоставят от „Водоснабдяване – Дунав“ ЕООД Разград.

Водопреносната мрежа на територията на общината е добре развита, но нуждите на населението не са задоволени напълно.

Основната част от водопреносната мрежа в общината е изградена през 60-те години на XX век. Главен проблем е амортизацията на тръбите, които предизвикват аварии и допълнителни разходи по отстраняването им. Необходима е реконструкция и модернизация на цялата водопроводна мрежа.

В населените места от община Завет няма изградена канализационна система. Има частично изградена дъждовна канализация само в общинския център гр. Завет и в селата Бретовене и Острово. Отпадните води от тези мрежи се изливат извън селищата.

В община Завет няма изградена пречиствателна станция за отпадни води. Някои фирми имат изградени локални съоръжения за пречистване на отпадни води. Те не поддържат и експлоатират правилно и не изпълняват напълно потенциала си. Съоръженията са предимно калоуловители, маслоуловители и други съоръжения за механично пречистване на технологичните отпадни води.

В останалите населени места в община Завет са канализирани частично само някои сгради в централните им части. Останалите изхвърлят отпадните си води в септични ями, попивни ями или чрез директно заустване в близък воден приемник.

1.10.3. Чистота на територията на населените места и местата за отдых извън населените места - състояние, честота на почистването, на миенето на улиците, кошчетата за отпадъци в населените места

Почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии в града и населените места от общината се извършва от служители на Общинско предприятие „Воден 2009“.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

1.10.4. Задължения на гражданите

Учрежденията, обществените организации, държавните, общинските или частни фирми, домсъветите на етажните собственици и гражданите имат задължения по отношение опазване на околната среда, за ежедневно почистване и поддържане чистотата в ползваните от тях сгради, дворове и прилежащите им територии.

Настоящата програма формулира детайлно всички дейности, които община Завет осъществява с цел опазване и подобрене на състоянието на околната среда:

По фактор отпадъци – Общинско предприятие „Воден 2009“
По компонент води – Водоснабдяване и канализация.
По компонент въздух – дейности по жилищно строителство, благоустройство и регионално развитие, енергийна ефективност, включително осветление на улици и площади, изграждане, ремонт и поддържане на уличната мрежи.
По компонент биоразнообразие и зелени системи – общинските дейности по озеленяване и развитие на културните, етнографските и туристическите комплекси.
По отношение на осигуряване на устойчиво управление на околната среда и информационно обслужване на населението – дейности, свързани с обучение на децата и учениците, осигуряване на информационна разгласа за населението, развитие на културните институти - музеи, художествени галерии и етнографски комплекси с местен характер.

1.11. ИКОНОМИЧЕСКИ ФАКТОРИ

1.11.1 Състояние и развитие на отделните отрасли в общината, които влияят или могат да повлияят върху състоянието на околната среда

По данни от ПИРО Завет 2021-2027 г., трите сектора на икономиката на община Завет се развиват устойчиво и донякъде балансирано.

Значителен е ресурсът на общината за развитие на земеделие и горско стопанство, в които сектори Завет има традиции и натрупан опит.

На територията на община Завет функционира само едно средно предприятие, преобладаващите са микро предприятия (92% към 2018 г.).

Основните действащи предприятия в общината са следните:

- „Агросем“ ООД с. Острово - производство на сортови семена и посадъчен материал, обработка на селскостопанска земя, производство, преработка, изкупуване и реализация на селскостопанска продукция;

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

- „Агро Инфра“ ЕООД с. Острово – птицеферма; производство и продажба на селскостопански продукти и продукти за растителна защита;
- ССОЗ „КЛАС“ ООД гр. Завет – обработване на селскостопанска земя, производство, преработка, изкупуване и реализация на селскостопанска продукция;
- „Баш-Нур“ гр. Завет – обработка на селскостопанска земя, производство, преработка, изкупуване и реализация на селскостопанска продукция;
- ЕТ „Аниста - Николай Киселов“ с. Брестовене - производство и търговия със селскостопанска продукция, вътрешна и външна търговия с хранителни стоки;
- „АВИС“ ЕООД - предприятие за производство на яйца и птици носачки;
- „РАЛОМЕКС“ АД - за производство на плугове, дискови брани и култиватори;
- „Завет“ АД – произвежда ветеринарни лекарствени препарати;
- „Маклер комерс“ ЕООД с. Брестовене – производство на млечни продукти;
- Дърводелски цех с. Брестовене – дървообработване;
- Шивашки цехове с. Брестовене, гр. Завет, с. Острово – производство на дрехи;
- „Мега шанс груп“ ООД гр. Завет – развлекателна дейност;
- ЕТ „СК Колева-Величка Колева“ гр. Завет – счетоводна дейност;
- ЕТ Билка-Надежда Стойнова гр. Завет, гр. Русе – изкупуване на билки.

Туризмът в община Завет не е достатъчно развит. Липсва и развита леглова база и заведения.

В района на общината има няколко интересни забележителности, които привличат туристи и посетители целогодишно. ТП Държавно ловно стопанство „Воден - Ири Хисар“ при Северно централно държавно предприятие ДП Габрово. Други места, които си заслужава да бъдат посетени са Крепостта „Калето“, Галерия и информационен център в град Завет и Църквата „Света Петка“, Градският парк и Читалище „Саморазвитие“. От интерес за гостите на общината могат да бъдат паметниците на Иван Кръстев, Митьо Цвятков и един, посветен на загиналите войни.

Съществен компонент на общинската среда е културният и природен потенциал, който притежава общината. Значим потенциал за развитие на специализираната туристическа дейност имат еко-туризмът, културно-историческият, археоложкият и други специализирани видове туризъм.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В териториалната структура на община Завет са идентифицирани общо 30 недвижими културни ценности (НИНКН) и 78 археологически (АИС-АКБ, НАИМ БАН) от категории с „национално и местно значение“.

Културното наследство в общината включва едни от най-значимите НКЦ в региона и България като от категория с „национално значение“ са идентифицирани 16.

В община Завет има Професионална гимназия по земеделие „Климент Тимирязев“. Специалностите, в които се обучават учениците са: „Стопанско управление и администрация“, „Земеделско стопанство“, „Механизация на СС“. Към 31.12.2020 г. там се обучават 116 ученика.

1.11.2 Състояние на инфраструктурата – пътища, пристанища и т.н.

- **Електроенергийна инфраструктура**

Енергийната система за захранване на община Завет е част от Републиканската мрежа. Основното захранване е на 110 kV. В експлоатация е подстанция „Завет“ 110/20 kV. Захранена е с един електропровод 110 kV за осъществяване на връзката между подстанциите и електро разпределителните мрежи на съседните общини. На територията на общината няма изградени източници на ел. енергия от регионално и републиканско ниво.

Основният електропровод ВЕЛ „Острово“ 110 kV е в добро състояние. За ел. захранване на територията на Община Завет има изградена една подстанция „Завет“- 110/20 kV.

Трансформаторната разпределителна подстанции 110/20 kV е в добро техническо състояние и задоволява потребностите на района. Съществуващата подстанция има възможност за разширение с подмяна на трансформаторите с по-голяма мощност и развитие на мрежа средно напрежение с използване на кабелни линии.

Електрифицирани са всичките 7 населени места в Общината. Електропреносната мрежа в по-голямата си част съответства на съвременните изисквания.

- **Газоснабдяване**

Община Завет не е газифицирана. В План за интегрирано развитие 2021-2027 г. в мярка 3 е включено: Газификация на обществени и битови сгради - на стойност 1 млн. лв.

- **Телекомуникации и съобщения**

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

В община Завет преминава оптичен телефонен кабел, който е поставен през 1998 г. и свързва градовете Кубрат и Разград. На цялата територия на общината има радио и телевизионен сигнал.

Всички населени места на територията на общината са телефонизирани. Сигналът на мобилните оператори „Мобилтел“ ЕАД, „Теленор България“ ЕАД и „БТК“ ЕАД (Виваком) е със 100% покритие. Във всички населени места има интернет достъп чрез различни кабелни и мобилни оператори.

• Транспортна инфраструктура

Транспортната мрежа в община Завет е представена само от шосейни връзки, липсва железопътен транспорт.

В община Завет има изградена пътна мрежа, която свързва всички населени места на територията. Пътните връзки са в лошо състояние, тъй като не достигат финанси за ремонт и поддръжка.

През общината преминават пътища II-23 Русе - Исперих и III-214 Тутракан - Исперих от Републиканската пътна мрежа. Дължината на пътищата от републиканската пътна мрежа на територията на община Завет е 89,59 км.

Уличната мрежа в населените места е с обща дължина 161,78 км от тях асфалтирани са 60%. Транспортните схеми обхващат всички населени места.

Автобусните линии, преминаващи през общинския център, свързват общината със съседните общини, както и с градовете Разград, Русе, Силистра, Добрич, Варна, София. Автобусните линии са одобрени от общинските и областни институции.

През община Завет не преминават железопътни линии, като най-близката преминава в землището на с. Просторно (община Разград). Основният железопътен възел е в град Самуил, който се намира на 46 км от град Завет. Той е част от главната железопътна линия Русе-Варна, като има разклонение от Самуил за Силистра, по направление Разград- Самуил-Каспичан-Синдел-Варна.

В пространствената структура на община Завет не е локализирано функциониращо гражданско летище, което да обслужва населението, най-близкото е разположено в град Варна на 164 км. от общинския център. На територията на общината са локализирани две стари летища, които към настоящия момент не функционират - старо летище за учебни военни цели разположено в южната част на общината в непосредствена близост до с. Острово и селскостопанско летище локализирано на юг от град Завет.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1.12. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В следващата таблица е представена финансова информация относно дейностите по опазване на околната среда на община Завет за периода 2014-2020 г.

Таблица 12. Финансова информация за дейностите по опазване на околната среда на община Завет за периода 2014-2020 г.

Приходи и разходи по години (лв.)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо приходи от такса битови отпадъци (лв.) в т.ч.:	249293,95	240828,59	345438,46	312295,1	332016,03	328715,74	334780,98
Домакинства	179535,09	171176,76	178537,88	202976,42	203317,16	205046,09	208629,28
Юридически лица	69758,86	69651,83	166900,58	109318,68	128698,87	123669,65	126151,70
Общо разходи за управление на отпадъците (лв.), в т.ч.:	222244	220603	231509	366625	346226	408011	486902
Закупуване на съдове за битови отпадъци	4226	4882	0	14310	10822	12682	15500
Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци	140695	144556	167612	249539	259656	307927	285202
Проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депа за битови отпадъци. Саниране, закриване и рекултивация на стари замърсявания.	37362	37740	63219	65856	56736	82802	182200
Зимно и лятно почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване	39961	33425	678	36920	19012	4600	4000

Източник: Община Завет

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

От данните в таблицата могат да бъдат направени следните изводи:

- Наблюдава се постепенно увеличаване на реализираните приходи за околна среда за разглеждания период 2014-2020 г.;
- Най-високи стойности на реализираните приходи са отчетени през 2016 и 2020 г. Реализираните приходи за 2020 г. са с 85 487 лв. повече спрямо реализираните през 2014 г.;
- Реализираните разходи за околна среда се увеличават постепенно през разглеждания период 2014-2020 г.;
- Най-голям размер имат разходите за реализация на дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци, извършени през 2020 г. Извършените разходи за 2020 г. са с 264 658 лв. повече спрямо тези от началото на периода (2014 г.).

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

2. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT)

Този раздел включва анализа на силните страни на общината, възможностите да се възползва от тях, вътрешните слаби страни на общината и възможностите да ги преодолее или сведе до минимум, външните възможности/перспективи за общината, както и външните заплахи, които са пречка за развитието и представляват риск за реализацията на програмата. Вследствие на този етап се предлага типа стратегия, която е подходяща да реализира общината в бъдеще.

2.1. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВЪЗДУХ

ВЪЗДУХ	
Силни страни	Възможности
○ За територията на община Завет не е регистрирано и установено превишение на показателите на КАВ.	○ Въвеждане на високи екологични стандарти за междуселищни автобуси; ○ Стимулиране населението за преминаване на друг вид отопление през зимния период.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на постоянен пункт за контрол на КАВ.	○ Увеличаване на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили; ○ Високо потребление на отоплителни материали през зимния период.

Районът на община Завет по отношение чистотата на атмосферния въздух не е сред проблемните. За чистотата на атмосферния въздух, освен климатичните фактори и релефът, допринасят и липсата на големи промишлени предприятия или топлоцентрали, както и големи животновъдни ферми.

Основните проблеми, свързани с опазването на чистотата на атмосферния въздух на територията на община Завет, са:

- Преминаващият през гр. Завет път I-22 Русе – Кубрат – Исперих;
- Локалното отопление с твърдо гориво през зимния период;
- Увеличаването на автомобилния трафик и нарастването на остарелите автомобили.

2.2. АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТ ВОДИ

ВОДИ	
Силни страни	Възможности
○ В общината няма неводоснабдено селище - 100% от населението и фирмите са обезпечени с вода за питейно-битови и производствени	○ Гарантиране качеството на питейните води; ○ Изграждане на канализационна система, обхващаща територията на цялата община;

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

нужди; ○ Липса на големи промишлени предприятия, замърсяващи водите.	○ Изграждане на ПСОВ; ○ Изграждане на допълнително водоснабдяване.
Слаби страни	Заплахи
○ Процентът на загубите на вода във водопрееносната мрежа е висок; ○ Липса на изградени канализационни системи за отпадни битови води; ○ Липса на изградена ПСОВ.	○ Риск за замърсяване на подземните водоизточници от неизградена канализационна система в селата; ○ Поради невисоките доходи, съществува праг на икономическата достъпност на таксите за населението, което ограничава възможностите за финансиране на инвестиционната програма; ○ Опасност от засушаване и пресъхване на повърхностните водни източници в резултат на глобалното затопляне.

Основните проблеми, свързани с опазване чистотата на водите на територията на община Завет, са:

- Липсват пречиствателни съоръжения за отпадъчните води;
- По отношение на компонент „Води“ основните усилия следва да са насочени към подобряване състоянието и експлоатацията на водоснабдителните системи;
- Съществуващата водоснабдителна мрежа е остаряла и се нуждае от подмяна на амортизирани водопроводи в критични участъци и етернитови тръби с пластмасови;
- Амортизираната водопрееносна мрежа е причина за значителни загуби на питейна вода и за влошаването на нейните качества.

2.3. АНАЛИЗ НА ФАКТОР ОТПАДЪЦИ

ОТПАДЪЦИ	
Силни страни	Възможности
○ Въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци за всички населените места в общината; ○ Община Завет има осигурени всички услуги по управление на отпадъците за населението и юридическите лица – сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци; ○ В общината работят компетентни служители в областта на управление на отпадъците и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация;	○ Достъпни за общината са финансови инструменти на МОСВ и ЕС, които общината може да ползва за финансиране; ○ Община Завет е член на регионалното сдружение за управление на отпадъците на регион Разград и ползва вече построени регионални съоръжения за третиране и обезвреждане на отпадъците; ○ Въвеждане на система за разделно събиране на биоразградими и биоотпадъци; ○ Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

○ Община Завет има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент; ○ Разработена Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г. ○ Осигуреност с транспортни средства и съдове за събиране на битови отпадъци.	○ отпадъците; ○ Подобряване на административния капацитет в сферата на отпадъците; ○ Подобряване на информационната политика на общината в областта на управление на отпадъците; ○ Стартира изграждането на регионална инсталация за предварително третиране на отпадъци при регионално депо Разград.
Слаби страни	Заплахи
○ Наличие на складове с пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност; ○ Липса на разделно събиране на отпадъците; ○ Слаб интерес от населението към екологичните проблеми и нарушаване на приетите нормативни разпоредби във връзка с отпадъците; ○ Липса на информационна общинска система за мониторинг и контрол на дейностите по управление на отпадъците; ○ Недостатъчен капацитет за управление на отпадъците във връзка с нарасналите изисквания за управление на отпадъците на местно ниво.	○ Необходимо е преминаването към нова схема за определяне на такса битови отпадъци и продължаването на тази практика би довела до риск за финансово обезпечаване на дейността; ○ Наличните пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност са потенциална заплаха за околната среда; ○ Изхвърляне на отпадъци от населението на нерегламентирани места.

Планираните мерки за подобряване на управлението на дейностите с отпадъци на територията на община Завет са подробно разгледани в *Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2021-2028 г.*, която е неразделно приложение от ПООС – Приложение №2.

2.4. АНАЛИЗ НА РИСКА И ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА

РИСК ОТ ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА	
Силни страни	Възможности
○ Ясно определени задължения на компетентните органи по отношение на защитата при бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.); ○ Въведени механизми за осигуряване на единен подход при планиране на защитата при бедствия, съответно планиране на намаляването на риска от бедствия, съгласно ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.).	○ Използване на Европейски структурни и инвестиционни фондове за финансиране на дейности за намаляване на риска от бедствия; ○ Достъп до, и съответно предпоставки за въвеждане на добри практики от други страни.
Слаби страни	Заплахи

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

○ В голяма част от подзаконовите нормативни актове, свързани със защитата при бедствия, липсват необходимите яснота и конкретика, което не позволява ефективното им прилагане; ○ Въведените със ЗЗБ (изм. и доп. ДВ. бр. 51 от 5 юли 2016 г.) механизми за сътрудничество и обмен на информация все още не функционират ефективно; ○ Липса на достатъчен ресурс (експертен, финансов, технически и т.н.) в общината; ○ Все още планирането на защитата при бедствия е несистематизирано; ○ Неразбиране на риска от бедствия във всичките му измерения от страна на компетентните органи и населението.	○ Повече рискове от бедствия, включително и такива произтичащи от изменението на климата; ○ Внезапни бедствия с висок интензитет.
--	---

2.5. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ПОЧВИ И НАРУШЕНИ ТЕРЕНИ

ПОЧВИ	
Силни страни	Възможности
○ Благоприятни условия за развитие на разнообразно и високопродуктивно земеделско производство, както от гледна точка на природо-географските, климатичните и почвените условия, така и от гледна точка на дългогодишните традиции в областта на земеделието; ○ Почвено-климатичните условия в общината дават възможност за отглеждане на голям набор от зърнени и технически култури, на лозя за десертно грозде и винени сортове, на овощни насаждения и на зеленчукови култури; ○ Липса на почви замърсени с тежки метали и органични замърсители.	○ Съществуват възможности за специализирано земеделско производство, за ефективно използване на богатия почвен ресурс, за увеличаване на дела на трайните насаждения и лозята, за подобряване структурата на земеползване чрез земеустройствени и комасационни проекти в землищата на общината; ○ Възможност за извличане на максималния ефект от пасищата, мерите и обработваемите земеделски площи чрез механизма на субсидирането от Европейските фондове по линия на Оперативните програми (например ПРСР 2014 – 2020 г.), които, освен чрез преките инвестиции, също и чрез насърчаването на повишаването на знанията на земеделските стопани, ще подпомагат прилагането на добри земеделски практики, водещи до устойчиво управление на почвите и водите и до опазване на биоразнообразието.
Слаби страни	Заплахи
○ Почвена ерозия.	○ Липсват механизми за налагане прилагането на почвозащитни земеделски практики на частните земеделски производители и на арендаторите, обработващи частните земи, чийто дял е най-голям ○ Съществуват трудности за възстановяване на поливното земеделие в общината: липсата на

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

	лесно достъпно финансиране на инвестиционни проекти за възстановяване на поливната инфраструктура в земеделските земи; липсата на собствени финансови средства на Общината за такива инвестиции. ○ На общините е вменен контрол по опазване на почвите съгласно Закона за почвите, за който не са предвидени ресурси – финансови и човешки, в рамките на структурата на общинската администрация.
--	--

На територията на община Завет РИОСВ - Русе има определен един пункт за осъществяване на почвен мониторинг - № 340 с. Веселец. При извършения мониторинг не са констатирани замърсявания с тежки метали, металоиди, устойчиви органични вещества (пестициди).

Доброто екологично състояние на почвите се дължи на отсъствието на „активна“ промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност.

Въпреки добрите показатели, при планиране развитието на земеделското и горското стопанство, добивната промишленост, трябва да се отчита възможността за проявление на подобни процеси.

2.6. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ БИОРАЗНООБРАЗИЕ

БИОРАЗНООБРАЗИЕ и ЕКО ТУРИЗЪМ	
Силни страни	Възможности
○ Наличие на редки и защитени растителни и животински видове; ○ Наличие на 3 защитени територии; ○ Заинтересованост на местната общност (местна власт, НПО, граждани) по отношение опазването на природата.	○ Благоприятната обстановка и положителният имидж, който България има като туристическа дестинация; ○ Интензивното развитие на националния туристически пазар и утвърждаването на туризма като приоритетен отрасъл на икономиката; ○ Непрекъснато нарастващ чуждестранен туристически поток към страната; ○ Наличие на европейски финансиращи програми в областта на туризма; ○ Включване на община Завет в национални и международни туристически маршрути; ○ Извършване на проучвания за находища на лечебни растения; ○ Засилване на контрола върху ловния туризъм; ○ Предотвратяване на браконьерство; ○ Въвеждане на система от мерки на местно ниво, които да насърчават и гарантират

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

	устойчивото ползване на биологичните ресурси.
Слаби страни	Заплахи
○ Липса на програма и стратегия за развитие на туризма в региона; ○ Липса на туроператори и туристически агенции в региона; ○ Липса на предприемачески опит и мотивация у населението; ○ Недостатъчен брой подготвени специалисти в областта на туризма; ○ Липса на малки фамилни къщи като средства за подслон; ○ Липса на опит в разработване на проекти от страна на бизнеса; ○ Липса на единна информационна база данни за развитието на туризъм в региона.	○ Преса върху дивеча, в резултат от все по-интензивното развитие на ловния туризъм; ○ Браконьерство; ○ Глобалното изменение на климата и попадането на страната в зоната на засушаване; ○ Тежки административни процедури за стартиране и развитие на бизнес; ○ Силна конкуренция от други райони в страната и чужбина, които предлагат сходни туристически продукти.

Животинският свят на територията на община Завет се характеризира със разнообразие. В горите се срещат различни видове едър и дребен дивеч. Територията на общината попада сред 114-те защитени зони за опазване на дивите птици по Директива 79/409/ЕИО, покриващи 20,3% от територията на България, приети с решения на Министерски съвет.

Растителното разнообразие в горския фонд на община Завет включва над 36 дървесни вида, в т. ч. 4 иглолистни видове, над 20 храстови видове и над 100 тревни растителни видове. В общината са разпространени два основни вида гори – широколистни и иглолистни.

Основните проблеми за биологичното разнообразие на територията на община Завет са свързани със състоянието на горите в региона - те са най-застрашени от пряко унищожение, поради факта, че ниския жизнен стандарт на местното население, особено в селата, го насочва към най-лесния начин за бързо оползотворяване на горския ресурс чрез изсичането му.

Състоянието на биологичното разнообразие зависи от всички стопански дейности – строителство, туризъм, селско и горско стопанство, промишленост. Тази комплексност на негативно влияние изисква използването на комбинирани защитни методи, при спазване на съответните нормативни правила и регламентиранияте способности за въздействие.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

2.7. АНАЛИЗ ПО ФАКТОР ШУМ

В община Завет не се надвишават пределно допустимите нива на шума, поради тази причина не е правен и анализ на звуковото налягане в отделните населени места. На територията на общината има един промишлен източник – „Авис“ ЕООД, излъчващ шум в околната среда и подлежащ на контрол. До настоящия момент от извършения собствен мониторинг не са констатирани превишения на нормите за шум в околната среда. Друг източник на шумово замърсяване на територията на общината е остарелият автомобилен парк и транзитно преминаващите превозни средства.

2.8. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

Зелените площи на територията на община Завет са равномерно разпределени по населени места. Те заемат предимно крайпътни терени, паркове и квартални градинки. Веднъж годишно се извършва просветляване на декоративните дървета с оглед предотвратяване на проблеми с електропроводната мрежа през зимния сезон. В част от населените места от общината има квартални градинки, които не се поддържат от дълго време, няма цветни насаждения, декоративните дървета са полуизсъхнали, а оградните елементи липсват. Това улеснява достъпа на животни до зелените площи и създава опасност за съществуващата растителност. През пролетния сезон, благоприятстващ развитието на акарите, се извършва само косене на зелените площи, предимно в близост до детски градини и училища, но не се провежда деакаризация. Извън населените места на територията на Община Завет няма налични паркове за отдих.

2.9. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ РАДИАЦИОННИ ЛЪЧЕНИЯ

Производствени и др. дейности, източници на радиационно замърсяване на територията на общината няма. Радиационният фон се движи в нормални граници и е 0,2 Sv/h. Източници на вредни лъчения не са установени.

2.10. АНАЛИЗ ПО КОМПОНЕНТ ОПАСНИ ВЕЩЕСТВА

На територията на община Завет не са регистрирани източници на неорганизиран емисии. В общината не са регистрирани инсталации, извършващи дейности с употреба на разтворители за периода 2014-2020 г.

2.11. ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА ИНФРАСТРУКТУРАТА КАТО ФАКТОР ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

В община Завет има изградена шосейна мрежа, която свързва всички населени места на територията. Шосейните връзки са в лошо състояние, тъй като не достигат финанси за ремонт и поддръжка. Територията на общината не се обслужва от железопътен транспорт.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Територията на община Завет се характеризира с добра транспортна достъпност между населените места, но с влошена степен на транспортна съоръженост и като качество не удовлетворява настоящите потребности. Пътищата в община Завет не са в добро състояние, като това в най-голяма степен се отнася за общинската пътна мрежа.

Положителен е факта, че в общината няма неводоснабдено селище. Основната част от водопреносната мрежа в общината е изградена през 60-те години на XX в. Главен проблем е амортизацията на тръбите, които предизвикват аварии и допълнителни разходи по отстраняването им.

В населените места на територията на община Завет няма изградена канализационна мрежа. Частично изградена канализация за дъждовна вода има само в общинския център град Завет и в селата Брестовене и Острово. Отпадните води от тези мрежи се изливат извън селищата. В община Завет няма изградена пречиствателна станция за отпадни води.

Основното предизвикателство, породено от демографските тенденции, е как да се планира отвеждането и пречистването на отпадъчните води в малките населени места, с разпръснато население, и особено в онези населени места, в които се очаква спад на населението и стопанската дейност през следващите десетилетия.

Енергийната система за захранване на Община Завет е част от Републиканската мрежа. На територията на Общината няма изградени източници на ел. енергия от регионално и Републиканско ниво.

Основният електропровод ВЕЛ „Острово“ 110 kV е в добро състояние. За ел. захранване на територията на Община Завет има изградена една подстанция „Завет“ - 110/20 kV.

2.12. АНАЛИЗ НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА И ИКОНОМИЧЕСКАТА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ОРГАНИЗАЦИОННА И ИКОНОМИЧЕСКА СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА	
Силни страни	Възможности
○ В общината работят компетентни служители в областта на околната среда и съществува воля за постигане на нормативните изисквания от екипа на общинска администрация; ○ Община Завет има собствена нормативна база – общински наредби и програми, както и общи стратегии за развитието на общината, в които управлението на отпадъците е важен елемент.	○ Възможности за внедряване на нови, екологосъобразни практики за производствените дейности в общината.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Слаби страни	Заплахи
○ Недостатъчно е ресурсното обезпечаване на отговорното звено в общинска администрация и на общинското предприятие за управлението на отпадъците спрямо повишаващите се нормативни изисквания и очакванията на обществеността.	○ Влошаване на качествата на околната среда и допълнително замърсяване на компонентите на средата.

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

3. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНАТА

Община Завет – чиста и съхранена природа, осигуряваща здравословен начин на живот и благоприятни условия за отдих и развлечения на жителите и гостите на общината.

4. ЦЕЛИ

В резултат от извършените анализи и проучвания за характерните дадености и проблеми на община Завет в областта на околната среда, са определени и идентифицирани силните и слабите страни на общината, възможностите и заплахите, стоящи пред нея. След като бе избрана визия на общината, се определиха и целите, достигането на които ще е определящо за качеството на живот на местното население.

При определянето на целите бяха взети предвид основните силни страни, които трябва да бъдат запазени, основните проблеми (слаби страни), които следва да бъдат решени и се отчетоха заплахите пред община Завет в областта на околната среда.

Генерална стратегическа цел на ПООС:

Подобряване на качеството на живот и намаляване на риска за здравето на населението чрез осигуряване на благоприятна околна среда, запазване на биоразнообразието и устойчиво управление на околната среда.

ПРИОРИТЕТ 1. ВОДИ

Специфична цел 1: Насърчаване на устойчивото управление на водите

ПРИОРИТЕТ 2. ВЪЗДУХ

Специфична цел 2: Поддържане на доброто качество на атмосферния въздух и нивата на емисиите под пределно допустимите норми за опазване на човешкото здраве

ПРИОРИТЕТ 3. ОТПАДЪЦИ

Специфична цел 3: Устойчиво управление на отпадъците

ПРИОРИТЕТ 4. РИСК И ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА

Специфична цел 4: Насърчаване на адаптирането към изменението на климата, на предотвратяването и управлението на риска

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

ПРИОРИТЕТ 5. ПОЧВИ

Специфична цел 5: Поддържане на доброто състояние на почвите и предотвратяване на тяхното замърсяване, борба с почвената ерозия

ПРИОРИТЕТ 6. БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Специфична цел 6: Засилване на биоразнообразието, „зелената“ инфраструктура в градската среда, както и намаляване на замърсяването

ПРИОРИТЕТ 7. ШУМ

ПРИОРИТЕТ 8. ЗЕЛЕНИ СИСТЕМИ

ПРИОРИТЕТ 9. ПОВИШАВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО В Т.Ч. ЕКОЛОГИЧНА КУЛТУРА, ЕКОЛОГИЧНИ ЗНАНИЯ, ЕКОЛОГИЧНОТО МИСЛЕНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

5. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на община Завет за периода 2021-2028 г. предвижда изпълнението на конкретни и целенасочени мерки по отделните компоненти на околната среда, с цел постигане на съответствие с действащите норми и стандарти в екологичното законодателство.

***Забележка:** Дейностите, предвидени за изпълнение по компонента **Отпадъци**, е съгласно План за действие към съответната програма, както следва:

- Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2021-2028 г. – Приложение № 3.

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

Таблица 13. План за действие на ПООС Завет 2021-2028 г.

№	Приоритети, специфични цели, мерки/дейности	Бюджет	Източник на финансиране	Показатели	Отговорна/ партньорска структура	Време за реализация							
		(хил. лв.)	Фонд/Програма			21	22	23	24	25	26	27	28
План за действие на ПООС Завет 2021-2028 г.		20 279											
Приоритет 1. Води		7 005											
1	Подобряване техническото състояние на водопроводните система	1 500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Км. ремонтиран/подменен водопровод	Община Завет, ВиК Разград	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Изграждане на пречиствателни станции за питейни води за подобряване на водоснабдяването и качествата на питейните води	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Изградена пречиствателна станция	Община Завет, ВиК Разград	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Изграждане на канализационна мрежа	5 000	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Км. изградена канализационна мрежа	Община Завет, ВиК Разград	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Провеждане на информационни кампании за състоянието на водните ресурси и методи за пестеливо използване	5	Общински бюджет	Проведени две информационни кампании	Община Завет		X		X				
Приоритет 2. Въздух		3 008											
1	Почистване на пътните артерии от натрупани кал и прах, и осигуряването на поддържането им в добро техническо състояние	8	Общински бюджет	8 бр. годишно почистване	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Подобряване на енергийната ефективност на уличното осветление в населените места	1 000	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	Изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

3	Повишаване на енергийната ефективност на обществени и жилищни сгради	2 000	Общински бюджет; Фондове на ЕС; Фондове на ЕИП	5 броя изпълнени проекти за повишаване на енергийната ефективност	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 3. Отпадъци		8 267											
1	Изпълнение на Програма по управление на отпадъците 2021-2028	8 267	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Събрани и обезвредени отпадъци	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 4. Риск и изменение на климата		64											
1	Проверка и поддръжка на инфраструктурата за защита от наводнения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Брой изпълнени проекти	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Координация и сътрудничество между всички управленски нива (национално, басейново и местно) от единната спасителна система	0	Фондове на ЕС; Общински бюджет		Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Анализи на риска и прилагане на мерки за превенция и защита при процеси, свързани с движение на земни маси – свлачища, срутища, ерозии, абразии и пр	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. извършен анализ на риска	Община Завет			X					
4	Информационни кампании, насочени към повишаване на готовността на населението и капацитета на силите за реагиране в случай на наводнения, пожари и земетресения	4	Фондове на ЕС; Общински бюджет	4 бр. информационни кампании	Община Завет		X		X		X		X
5	Оптимизиране и разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране; разработване на цифрови модели и анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. оптимизирана система	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 5. Почви		555											

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1	Залесяване на негодни и изоставени земеделски земи	50	Общински бюджет	Дка залесена площ	Община Завет, земеделски производители	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Рекултивация на нерегламентирани депа за ТБО	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	Дка рекултивирана площ	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Провеждане на почвен мониторинг и превенция на замърсявания с нитрати и пестициди	5	Общински бюджет; Държавен бюджет	50 дка залесени земеделски земи	Община Завет, РИОСВ-Русе	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 6. Биоразнообразие		1 120											
1	Защита и използване на икономическия потенциал на природните и защитените територии с международна значимост – постигане на баланс между екологични функции и екосистемни услуги	350	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на трансгранични екологични коридори, на база на нормативна основа и изграждане на капацитет за управление и взаимно екологосъобразно ползване на природното богатство по модела на „Зелен Коридор“	250	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Подобряване на свързаността между съществуващите природни зони, за да се противодейства на разпокъсването и да се повиши тяхната екологична съгласуваност	500	Фондове на ЕС; Общински бюджет	1 бр. изпълнен проект	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Опазване на природата и биологичното разнообразие, екологосъобразна инфраструктура: Възстановяване на съществуващи/ потенциални местообитания	20	Фондове на ЕС; Общински бюджет	2 бр. изпълнени проекта	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 7. Шум		10											

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

1	Разработване и въвеждане на дейности за ограничаване и снижаване на градския шум, отчитаща ефекта и значимостта на междусекторното взаимодействие „градоустройство, строителство, благоустройство, контрол и организация на движението на МПС, здравни ефекти от въздействието на шума“	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет	3 бр. изпълнени проекта	Община Завет, Външни организации	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 8. Зелени системи		215											
1	Поддържане на паркови пространства и градинки	200	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ на реконструирани и поддържани паркове и градинки	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Реконструкция и рехабилитация на спортни съоръжения и детски площадки	10	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Брой реконструирани и рехабилитирани спортни съоръжения и детски площадки	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
3	Обновяване на гробищните паркове	5	Фондове на ЕС; Общински бюджет; Държавен бюджет	Площ обновени гробищни паркове	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
Приоритет 9. Повишаване на екологичното образование на населението в т.ч. екологична култура, екологични знания, екологичното мислене и подобряване на административния капацитет		35											
1	Повишаване на професионалната квалификация на служителите в общинската администрация в областта на околната среда	20	Общински бюджет	Брой проведени обучения	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
2	Създаване на партньорства с други общини за съвместно кандидатстване по програми и проекти, касаещи околната среда	5	Общински бюджет	Брой създадени партньорства	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X

**ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА
НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.**

3	Провеждане на образователни кампании за повишаване на екологичното съзнание в населението	5	Общински бюджет	Брой проведени кампании	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X
4	Засилване на контрола по отношение опазване на околната среда	5	Общински бюджет	Издадени наказателни актове	Община Завет	X	X	X	X	X	X	X	X

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Процесът на организация на изпълнението, осъществяване на мониторинг, контрол и последваща оценка на изпълнението на политиката за опазване на околната среда, в частност на настоящата Програма за опазване на околната среда, която дефинира тази политика за периода 2021-2028 г., се организира от Кмета на общината или от упълномощено от него друго длъжностно лице.

В процеса на наблюдение общинската администрация осигурява участието на организации, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите и приоритетите на ПООС, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Целта на мониторинга е да отбелязва отклоненията от целите на ПООС достатъчно рано, за да бъде възможно тяхното коригиране, преди последствията от тях да станат толкова сериозни, че да не могат да бъдат преодолени. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Контролът има за цел да създаде условия за подобряване работата на общинската администрация и за формулиране на правилни управленски решения във връзка с изпълнението на ПООС. Предвид разпределението в обхвата на работа и функционалните задачи, присъщи на контрола, неговата основна задача е свързана с осигуряване на законосъобразност при изпълнението на политиките за опазване на околната среда, както и целесъобразност, изразяваща се в процеса на детайлизирано проследяване работата по изпълнение на ангажиментите на длъжностните лица по тази политика. Същностната характеристика, дефинираща обхвата и съдържанието на контролния процес, във висока степен се определя от съществуващите законови изисквания по отношение осигуряване на законосъобразност в публични институции и органи на местната власт. Контролът върху изпълнението на ПООС 2021-2028 г. на община Завет се извършва от Общински съвет - Завет, който приема програмата и следи за нейното изпълнение.

Координацията по изпълнението на ПООС ще се осъществява от лицата, които със заповед на Кмета на общината (във връзка с изискването на чл. 15, ал. 1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда) са определени като притежаващи необходимата

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ЗАВЕТ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда.

На основание на чл. 79, ал. 5 от Закона за опазване на околната среда, Кметът на общината ежегодно внася в общинския съвет отчет за изпълнението на програмата за околна среда, а при необходимост и предложения за нейното допълване и актуализиране. В годишния отчет се отбелязва напредъка при постигането на набелязаните цели и приоритети на ПООС, отчитат се настъпилите промени в екологичната обстановка, измененията в законовата и нормативна база и произтичащите от това промени в отговорностите и задълженията на местните власти, както и препоръки за подобряване на резултатите от наблюдението на изпълнението на програмата. Актуализация на общинската програма по опазване на околната среда се извършва при съществена промяна на нормативната база и условията, при които е разработена.

В допълнение, на основание на чл. 79, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда, годишните отчети, които Кметът на общината внася в Общинския съвет, се предоставят за информация в РИОСВ.

За информиране на обществеността отчетите по изпълнение на ПООС могат да бъдат публикувани на официалния сайт на общината.

7. ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПРОГРАМАТА

Неделима част от настоящата програма са:

1. Приложение № 1 Доклад с резултати от анкетно проучване
2. Приложение №2 Лечебни растения
3. Приложение №3 Програма за управление на отпадъците на община Завет за периода 2021-2028 г.

Вярно с оригинала при Общинския съвет гр. Завет.

ЕРСИН ИСМАИЛ

Председател на Общинския съвет на гр. Завет

Програмата е публикувана на интернет страницата на Община Завет на 21.02.2022 г.